VOL. XVI. ÉVFOLYAM. HIMLERVILLE, KY. 1928 JUNIUS 14. NO. 24. SZÁM.

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

HIMLERVILLE KENTUCKY

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

EGY ELKÉSETT FECSKE

A kongresszus utolsó óráiban egy törvényjavaslat készült el, amely fölött azonban már nem lehetett dönteni, sőt még az illető bizottsághoz sem lehetett átutalni megbirálás végett.

Az uj törvényjavaslat olyan természetü, hogy azt már régen meg kellett volna hozni, sőt még az is szégyen, hogy egy ilyen törvényjavaslat benyujtása szükségessé vált.

Végtelenül szomoru dolog, hogy oda jutott ez az ország, a szabadság országa, a lincolnok és washingtonok országa, hogy rengeteg harcba került az is, hogy egy ilyen törvényjavaslat elkészülhessen. Előbb ki kellett, hogy tombolja magát a féktelen és aljas tőke, hogy az ország felébredjen abból a narkotikus álomból, melybe a pénz hatalma belekényszeritette. Százezreknek kellett szenvedniök, ezreknek a börtönbe jutniok, mig be tudták látni az illetékesek, hogy ez nincsen rendjén.

A birói tiltó parancsokról van szó és ezeknek eddigi alkalmazásáról. Az uj törvényjavaslat egy kissé szét szándékszik ütni a tiltó parancsok gyártásában szereplők között és meg akarja regulázni azt a kalózkodást, amit eddig tapasz talhattunk ezen a téren.

Ha sikerül keresztülvinni ezt a javaslatot, akkor külön törvénybe fogják iktatni azt, ami az ország Alkotmányában nem kifejezetten ugyan, de azért mégis benne volt és amit a tiltó parancsokat kiadó birák mindig tagadtak, hogy a munkásnak joga van szervezkedni és a munkaadóval tárgyalásokat folytatni.

Világosan rámutat a törvényjavaslat arra, hogy a szervezetlen munkásnak nincsen hatalmában élni mindazokkal a jogokkal, melyek az ország alkotmányának értelmében megilletik őt és igy egyáltalában nem törvényellenes ezek elérését célzó módozatok keresése.

A multban és még a jelenben is a munkaadók kérelmére és sokszor parancsára napvilágot láttak olyan parancsok, melyek a szervezkedést törvényellenesnek tüntették fel. A munkaadónak természetesen nem volt kellemes munkásainak szervezkedése és igy eszközöket keresett, hogy ezt megakadályozza és ezeket az eszközöket a legtöbbször meg is találta.

Vigan gyártották a multban multban az olyan természetü tiltó parancsokat is, melyek megtiltották a munkásnak, hogy érdekeinek megvédése cél jából tagja lehessen egy már fennálló szervezetnek, vagy pedig, hogy azt a szervezetet közvetlenül, vagy közvetve segithesse. Az uj törvényjavaslat világosan megjelöli azokat az eseteket, amikor birói tiltó parancsok kiadhatók, azonban ezek között az esetek között egyáltalában nem szerepel például a békés gyülések tartása, amely eddig szintén egy nagyszerü célpontja volt a tőkének és a tiltó parancsoknak.

Ezentul nem láthatjuk majd a birói igazságszolgáltatásnak azt a módját, mely a sztrájkolókat tisztára azért, mert sztrájkolnak, pörbefogja és el is itéli őket összeesküvés cimén és ki lesz küszöbölve az a gyakorlat is, mely magukat az egyes szervezeteket teszi felelőssé tagjainak esetleges egyéni akcióiért.

És mig egyrészt igy limitálja a biróságok hatáskörét ez a törvényjavaslat, egyuttal más irányban is foglalkozik a munkásság kérdéseivel. Törvényellenesnek jelenti ki többek között az ugynevezett yellow-dog szerződéseket, melyekben a munkások már eleve lemondanak azon jogukról, hogy egy törvényesen müködő szervezetnek tagjai lehessenek, vagy ha már azok, hogy azt elhagyják.

Többé nem igen lesz lehető birói tiltó parancsokat kapni tisztára feltevésekre, hanem tanuvallomásokkal kell igazolni, hogy törvényellenes dolgok estek meg, melyeknek további lehetőségét kell megakadályoz ni a törvény és rend érdekében.

Vannak a törvényjavaslatnak egyéb pontjai is még és ezek mind azt célozzák, hogy megszünjenek azok a lehetetlen állapotok, amelyek egyformán sujtottak mindenkit, aki nem volt olyan szerencsés, hogy tőkésnek született volna.

A bányászok azok között a szerencsétlenek között voltak, akiket ez a borzalmas fegyver a legjobban sujtott és igy csak örömmel üdvözölhetik, hogy végre megszületett ez a régen várt törvényjavaslat.

Nagy kár azonban, hogy nem kerülhetett a kongresszus bezárása előtt tárgyalásra. Sajnálni lehet, hogy nem tapasztalhattuk, kik azok a törvényhozók, akik ellene lennének ennek a javaslatnak.

Bizonyos ugyanis, hogy ebben az ügyben elkeseredett harc fog megindulni. A tőke nem fogja olyan könnyen megadni magát és nem fogja engedni, hogy ezt a fegyvert, az ő kedvenc házi orvosságát, kivehessék a kezéből.

Ellenkezőleg, mindent el fog követni, hogy törvény ne lehessen a törvényjavaslatból. A képviselők és szenátorok tucatjait fogják mozgósitani és mivel elegen vannak, akiket a tőke a zsebében tart, valószinü, hogy táboruk tekintélyes lesz.

Most jól jött volna a javaslatnak tárgyalása. Láthatták volna a munkások, hogy a honatyák közül kik az ellenségeik és megismerve őket, tudták volna, hogy miképpen viselkedjenek velük szemben a választásokon.

Sajnos, ettől az előnytől elestünk.

Bizonyos, hogy ha a javaslat tárgyalása még ezen ülésszakon történik meg, sok honatya nem mert volna ellene szavazni, mert szavazóit mégsem a tőkések, hanem a munkások alkotják, akikhez pedig néha-néha apellálni kell.

Valószinü azonban, hogy még igy is törvénnyé fog válni ez a hőn óhajtott dolog, mert kell, hogy törvény legyen belőle.

Az egész ország közvéleménye osztatlan ebben a tekintetben és egyformán követeli, hogy a régi állapotoknak meg kell szünniök. Vége kell, hogy legyen a basavilágnak, a mult szomoru emlékei közé kell elrakni a tőke terrorját és haláltosztó fegyverét.

Egy elsöprő többség rendesen keresztül is szokta vinni akaratát.

Mi lesz hát Ohioval?

Végleg feladta-e a szervezet ezt az államot? — Kilakoltatások, katonaság, depaty sheriffek. — Az ohioi bányászok mérhetetlen szenvedése. — Fenyegető alakulatok a szervezet ellen.

Tizenöt hónapja kérdik már az ohioi bányászok, hogy mi lesz velük? Hogy lehet-e reménjök sorsuk jobbrafordulását? A szervezet urai, Lewisék, akikhez ezeket a kérdéseket intézik, hallgatnak, észre sem látszanak venni az éhségtől lázas könyörgő tekinteteket, nem akarnak tudomást venni aról, hogy Ohioban ezrek és ezrek életéről, vagy haláláról van szó.

A bérenc sajtó napról-napra hozza a tudósitásokat, hogy Ohioban vége van a szervezetnek, hogy Ohioban egymásután nyilnak meg a bányák és a munkások, szakitva a szervezettel, elmennek dolgozni a bányabárók által felkinált bérért.

A tőke késziti a talajt, a szervezet részéről ellenben semmi olyan lépést nem tapasztalunk, ami cáfolná ezeket a hazugságokat. Sokan kérdhetnék, hogy mi az oka en nek a nagy hallgatásnak? Hogy miért nem nyujt a szervezet vezetősége egy világos áttekintést az ohioi helyzetet illetőleg?

Ennek nagyon egyszerü oka van. A jelenleg uralmon levő klikk, mely az oroszországi terrorhoz hasonló basáskodást teremtett meg a szervezet kebelén belül, nem is akar nyilatkozni a helyzetről. Nekik nem valami nagyon kellemes a felszinen tartani ezt a kérdést, mert akkor mindenki azonnal rájönne arra a szomoru igazságra, hogy Ohioról lemondtak a vezér urak. Igy, ha hallgatnak a dologról, nem fog olyan szembetünővé válni, hogy az az Ohio, amely tegnap még megvolt, holnap már a multté lesz.

A bányabárók teljesen tisztában vannak ezzel a helyzettel és örömükben nem is titkolják, hogy meg vannak elégedve a dolgok jelenlegi folyásával. Ők egyáltalában nem haragszanak Lewisra a sztrájk ért és különösen nem haragszanak azért a módszerért, ahogyan az ohioi bányászokat kezeli.

A szervezet hivatalos lapjában néhány sort irnak még néha-néha erről a szerencsétlen államról és annak még szerencsétlenebb bányászairól, de ez minden. Még emlegetik néha, hogy győzelem lesz, hogy a bányászok ne hallgassanak a bányaurakra, azonban ennél az igéretnél nem adnak többet nekik és rövid időn belül már ezt az igéretet sem fogják adni.

Az ohioi bányászok jelenleg háromféle dolog között választhatnak: vagy megmaradnak régi munkahelyükön és éheznek továbbra is, vagy elmennek a vidékről és másmilyen iparágakban próbálnak elhelyezkedni, vagy pedig — kénytelen-kelletlen — elfogadják a bányabárók ajánlatát és elmennek dolgozni hozzájuk erősen leszállitott munkabérek mellett.

A bányabárók különösen erre az utóbbira helyezik a fősulyt és hogy ezt elérhessék, minden követ megmozgatnak.

És mit tesznek ezzel szemben Lewisék? Semmit. Mert nem lehet tettnek nevezni azt a biztatást, hogy a bányászok csak éhezzenek tovább.

A bányászok kissé már beleuntak ebbe az éhezésbe és nyomorba, amiben tizenöt hónap óta részük van és nem hajlandók megfogadni a szép szót és jó tanácsot. Annál is inkább nem hajlandók megtenni ezt, mert a saját maguk nyomorával egyidejüleg látják azt is, hogy ebből a szenvedésből Lewis urék semmilyen módon sem veszik ki a részüket. Ha látnának valamilyen nemes gesztust a vezetők részéről, ha látnák azt, hogy azok tényleg akarnak rajtuk segiteni, még talán beletörödnének abba, hogy hát továbbra is nyomorogniok kell.

De hát nem olyan szerencsések, hogy mindezt tapasztalhassák, Lewiséknak például eddig sohasem jutott eszükbe, hogy ezekben a nehéz években, amikor a szervezet ugyszólván legválságosabb óráit éli, ingyen szolgálják a szervezetet. Ők még egy ilyen esetben sem kellene, hogy a szomszédba menjenek egy falat kenyérért, viszont az a hatás, amit egy ilyen cselekedettel a sztrájkolók között elérnének, ugyszólván kiszámithatatlan lenne.

Ők azonban nem teszik ezt. Az ohioiak csak türjenek és éhezzenek tovább, üzenik nekik, mig ők maguk továbbra is fürdenek abban a jólétben, a mit a bányászok fillérei tettek lehetővé számukra.

Még ez sem lenne azonban olyan rettentő baj, ha legalább valamilyen jószándékot fel tudnának fedezni Lewisék részéről. De ennek nyoma sincs. Minden józaneszü embernek joga van tehát kérdezni, hogy miként akarják Lewisék megnyerni ezt a harcot? Éhségsztrájkkal? Mert ma már annak lehetne nevezni az ohioiak heroikus küzdelmét.

Nem, Lewisék nem is akarják megnyerni ezt a harcot. Azért formulázták meg követeléseiket oly módon, mint ahogy tették, hogy ne is lehessen azokat elfogadni.

Azokat, akik meg merik mondani, hogy ezek a követelések teljesithetetlenek, akik rámutatnak az ohioi szén különlegesen rossz helyzetére, a bányászati methodusok költséges voltára, azok gazemberek, azok árulók az ő szemükben, azokat ki kell rugni a szervezetből és azt is teszik.

Daugherty, mivel hajlandó volt mindezt megmondani, dacára vezérségének, szintén nem kerülhette el sorsát. Rásütötték az áruló bélyegét és azt hitték, hogy ezzel már el is intézték az ohioi bányászok sorsát. Azok vagy követik régi vezérüket és akkor ki lesznek zárva, vagy pedig tovább éheznek a Lewisék által ajánlott módon, ameddig csak birják és végeredményben mégis elvesznek a szervezet számára.

Ohiot halálra itélték a vezérek, de nincsen annyi tisztesség, annyi bátorság bennük, hogy ezt nyiltan meg is merjék mondani.

Ilyen körülmények között az ohioi bányászok sorsa egyenesen kétségbeejtő. Mert a tőkések nem ülnek ám olyan ölbetett kezekkel, mint Lewisék nem várják a sült galambot, mint a szervezet vezérei várat ják az ohioi sztrájkolókkal, ha nem tüzzel-vassal mennek előre.

Ahol még kitartó bányászok vannak, ott irgalom nélkül lakolatják ki őket. Az állami milicia rémét ott suhogtatják állandóan a fejük felett, bebörtönzik őket, gázbombákkal harcolnak ellenük, akik teljesen fegyvertelenek és ugyszólván már letiprottak.

Drága pénzen veszik meg a közhangulatot, hogy felállithassanak a pennsylvániai mintára egy kozákhadsereget, mely a bányászokat lesz hivatva állandóan féken tartani.

Mit tesznek mindezek ellen Lewisék? Megint csak azt mondhatjuk, hogy semmit. Csak hallgatnak bünösül és gonoszul.

Vannak helyek, ahol már a látszat kedvéért sem lehet tovább tartani az állami miliciát, oda azok kivonulása után a deputy sheriffek százait ülte tik a bányászok nyakára a bányaurak. Nem tudnának mindebbe beleszólni a fővezérek, ha akarnának?

Nem tudnának legalább tiltakozni az ellen a gyalázatos bánásmód ellen, az ellen a féktelen szellem ellen, mely a terror minden eszközét igénybe veszi, hogy soha le nem szedhető bilincset verjen a bányászok kezére-lábára?

A tiltakozásnak, beismerjük, nem lenne valami nagy eredménye, de az ohioiak legalább látnák azt, hogy ők még nincsenek teljesen elfeledve, hogy alkalomadtán még mindig gon dol rájuk a szervezet.

Azt hánytorgatják fel Lewisék, hogy mit adott a szervezet a multban ezeknek a bányászoknak? Miért nem emlegetik akkor azt is, hogy mit kapnak most? Vagy hogy mit kapnak ők maguk? Ők a multban is kivették a részüket mindenből és kiveszik a jelenben is. A bányászok ellenben rágódjanak a mult emlékein és kell, hogy jóllakjanak azzal is.

Nagyszerü egy politika, azt mondhatjuk.

A bányaurak féktelen terror jával és a vezérek bünös nemtörődömségével szembetalálva magukat, az ohioi bányászok már igazán nem tudják, hogy mit tegyenek. Nem látják a kiutat, mert bennük sokkal jobban él a szervezet szeretete, mint magukban a vezérekben.

Élénken él azonban bennük az a tudat, hogy a dolgok igy nincsenek rendjén és világos előttük az is, hogy ezen a helyzeten valamiképpen változtatni kell.

Elérkeztek már szenvedőképességük határára és többé nem képesek elhallgattatni kor gó gyomrukat.

Hová forduljanak azonban? Kihez? A szervezet kisisteneitől azt a félre nem érthető parancsot kapják, hogy tovább kell folytatni az éhezést és megkapják az itéletet is, hogy gazember áruló mindenki, aki nem hiszi, hogy a vezér urak csalhatatlanok.

A bányabárók részéről szembetalálják magukat a teljes megadás követelésével; harc esetén géppuskákat, katonaságot állitanak velük szembe, gázbombákkal vakitják el szemük világát, börtönökbe zsufolják össze asszonyaikat.

Ez az ohioi éremnek két oldala. Ha megadják magukat, akkor az azt jelenti számukra, hogy elszegődnek rabszolgáknak, hogy lemondanak mindarról, amit évtizedeken keresztül annyi sok drága vér árán sikerül kivivniok.

Tizenöt hónapja kérdik már, hogy mi lesz velük? Hogy mi lesz mindazokkal a vivmányokkal, amiért életüket és vérüket áldozták fel?

Lewisék, akiknek mindezekre a kérdésekre felelniök kellene, továbbra is vigan kötik a külön szerződéseket, továbbra is tálcán viszik a tőkéseknek az azoknak szükséges munkaerőt, továbbra is csökkentik a győzelem lehetőségét, de ezekre a kellemetlen kérdésekre nem adnak választ.

Kertelnek, vagy a legjobb esetben némák maradnak és nem akarják meghallani a kétségbeesés segélykiáltását.

Well, ez a hallgatás is sokat megmagyaráz.

GYÁSZMAGYAROK

Elvétve egy-egy szomoru levelet szokott hozni nekünk a posta. Innen is, onna is irnak az előfizetők és szomoru eseményt tudatnak velünk. Hogy ezek és ezek a magyar bányászok árulták el az ügyet, melyért a többiek harcolnak, hogy megint néhány ember lett magyar és más nemzetiségü testvéreinek judása.

Mindig szomoruasággal olvassuk ezeket a sorokat, mert szégyenpir ég az arcunkon, hogy magyar emberek, magyar bányászok váltak árulókká, hogy magyar bányászok hoztak megint szégyent a tisztes magyar névre.

Itt is, ott is megtántorodik egy-egy ember és elmegy édes testvérét ledöfni. Mert édes testvérek mindazok, akik, ha más nyelvet beszélnek is, de a tőke jóvoltából egyforma fájdalommal huzzák az életigát, amit a nyakukba tettek.

Az is rosszul esik nekünk, ha más nemzetiségüek ilyen lépéséről értesülünk, de kétszeresen fáj, ha magyar bányászról van szó, ha magyar bányászról halljuk azt, hogy elment sztrájktörőnek.

Valahogy ugy érezzük, hogy egy kedves hozzátartozót vesztettünk el, mert azok, akik beállnak a bányászok ellenségei nek sorába, meghaltak a többiekre nézve. Ezektől többé nem lehet azt várni, hogy segitsenek kiharcolni a végső győzelmet.

Ezek eladták magukat a rab szolgatartó tőkének azért a nyomorult pénzért, amivel megvették munkás karjukat, testüket, lelküket.

Tudjuk, hogy mérhetetlen szenvedést kell azoknak elviselniök, akik ma a harcos bányászok tövisekkel kirakott országutját járják. Tudjuk, hogy véresre sebzi lábukat ez az ut, tudjuk, hogy minden utszéli bitang szitokkal és kővel dobálja meg őket, de azért ez az az ut, amelyen haladva nem kell feláldozni a tisztességet és becsületet.

Akik büszkék az emberiség ezen egyetlen kincsére, akik előtt jelent még valamit a tisztesség és becsület, azok nem is térnek le a megkezdett utról, akármilyen csábitással is csalogatják őket. Ezek ugy érzik, hogy jobban esik nekik a fekete, de tisztességes kenyér, mint az a fehér kalács, melyet becsületük feláldozásával tudnának csak megszerezni.

De vannak, akik megtántorodnak, akik elesnek.

Olyanok, akik talán a pillanatnyi elkeseredésükben nem törődve a jövővel, mohón rohannak a lidércfény után, amivel az aljas tőke csalogatja őket. Akadnak olyanok is, akik talán már nem birva a küzdelmet, félholtan az éhségtől elfogadják a judáspénzt, amit testvéreik árulásáért kinálnak nekik.

Vannak azonban olyanok is, akiket helyzetük nem kénysze-

(Folytatás a 8-ik oldalon)

KÉPEK A ROMÁNIÁHOZ CSATOLT ERDÉLYBŐL

Szurony és kétségbeesés árnyai a Zsil fekete országa fölött

Egy bánatos, furcsa birodalom, ahol még a viz és levegő is kegyelem. — Pillanatfelvételek a bánya tragédiáiból. — Csendőrhadsereg a Páring völgyeiben. Lesz-e munkászendülés a Zsilvölgyben? — Farkasszemet néz a Társulat és a tömeg. — Egy csodálatos ország drámai történetei.

Piskiből, ahol a szabadságharc és a vörössapkás zászlóalj monumentális emlékszobra már lefosztva, összetöredezve, reliefjeitől és feliratаitól megkopasztva strázsál a állomásépülettel szemközt, a vonat orgonafürtökkel és zöld galyakkal feldiszitve indul el Petrozsény felé. Az állomásokon ünnepi meghatottsággal szalutálnak a vasutasok s a kalauzok vidám hurrával válaszolnak a néma köszöntésre; ez a legelső gyorsvonat, mely ezen a pályán végiggördül a Zsil idegen, fekete országa felé.

A szerelvény mindössze két kocsiból áll. Az egyiket kormánypárti honatyák és vezérinspektorok foglalják le, akik magas megbizatással indulnak a szén forrongó, fenyegetődző országa felé. A másikon jórészt máramarosi zsidók utaznak és az üzleti lehetőségekről beszélnek, melyeket azóta nyujt a Zsilvölgy az ágenseknek, mióta a bányatársulat beszüntette alkalmazottainak élel mezését.

— Ön 100 lej büntetést fizet!

A felszólitás egy sapkás uriembert illet, akinek cipője szabályellenesen hozzáért az ülés kopott bársonyhuzatához.

— Miért fizetnék 100 lej büntetést?

— A regulament értelmében igy birságoltatik, aki bepiszkitja az ülőkét....

— Nem fizetek egy banit se!

Perc alatt parázs veszekedés támad. Végül az utas felemeli kezét és stentori hangon dörög a kalauzra:

— Tudja meg, hogy én vasutas vagyok.... Magasabb gradációban, mint maga.... csak nem akarom mondani... egész más gradációban...

A kalauzban elál a szó, félszegen szalutál egyet és gyorsan eltünik a balfenéken. Az utas diadalmasan néz körül, mint aki bölcsön le tudta vonni a Közélet konzekvenciáját: piszkitani csak gradáció nélkül tilos.

De magas gradációval már szabad a piszokság.

A kis állomáskák, melyek mellett végigrohanunk, már a bányatársulat birodalmához tartoznak. Kalánfürdő, Rus, Órváralja, Pui, Merisor és a többi nyomorult bányászfalvak már szorosan beletartoznak abba a rendkivüli, külön országocskába, mely Zsilvölgy néven a leghatalmasabb, legönkényesebb kiskirályság e nagy királyságban.

Az állomásokon az utasok és a vasutasok között fojtott hangu beszélgetések indulnak meg a Zsil eseményeiről. Általános sztrájk!... Sortüz!... Az asszonyok kőzáporral harcoltak a csendőrség ellen!.... Megostromolták az igazgatóságot!.... A társulat a végsőkre is készen áll.... — kapok el -egy hangfoszlányt a suttogásokból.

A Pui-i megállónál két bányatiszt hangosan tanácskozik:

— Kérlek szépen, most voltam kint inspekción és egész pontosan megállapitottam. Az a paraszt odament a Schreiberhez és kérte, hogy huzza ki a nevét. Schreiber azt mondta, hogy miért nem kérte Gyulafehérváron, ha már két napot gyalogol, mire odaért. Erre a vájár rákiáltott, hogy ehhez semmi köze a főaknász urnak! Schreiber dühbe gurult, mellé ugrott és pofonvágta, mire a vájár rátámadt a csákányával és agyon is üti, ha a Schreiber nem rántja ki a revolverét....

— De kérlek, én megértem azt a szegény ördögöt, hiszen pofont kapni....

— Dehogy is értheted, kedves felügyelő ur.... hiszen, ha csákánnyal támad rá, ez már tiszta bolsevizmus!

— Azonban a vájár tagadja, hogy csákányt emelt volna....

— Tagadja?!.... Persze, hogy tagadja! Egy olyan deklarációt csinált a fattyu, hogy aszerint nem lehet más, mint az egy Isten fia. Eh, az ördögbe vele! Mondom kérlek, tiszta bolsevizmus!..

..— Kérlek, ha igy látod, hogy bolsevizmus!?.... Te csak jobban tudod főfelügyelő ur!

A gyorsvonat végigszalad a Páring-hegység alagutjain és fülszaggató sikollyal köszönti a füstös petrozsényi állomást, melynek perronján mereven masiroznak föl-alá a csendőrosztagok.

Egy város, ahol még a levegő is a Társulaté

A főutcán, ahol az egymást követő katonai őrjáratok látványossága mellett sietünk végig, beszélgetés közben már elibém tárul a bányának — a mit mindenki tisztelet letteljes áhitattal nevez Társulatnak — gigantikus hatalma.

— Legjobban teszi, ha nem jelenti be magát ujságirónak! — tanácsolja informátorom. — Szigoritott ostromállapot van s nem lehet tudni, mi történik.... Éppen az előbb tartóztatták le Farkas Lázárt, egy "leszámolt"' bányászt. Ugyan már tegnap is le volt fogva és kapott vagy tiz pofont, hogy valljon valamit jegyzőkönyvbe, de ő nem állt kötélnek. Erre szabadon engedték, de ma ujra lefogták.

— Én nem félek.... Törvényes jogalap nélkül senkit sem lehet letartóztatni!

— Ne felejtse el, hogy szigoru hadiállapot van, este 9-kor minden lezárul, sőt a szomszédos Lupényban már a mult hét óta nem tarthat nyitva egyetlen kávéház, vagy vendéglő sem. De különben is, látszik, hogy nem ismeri Zsilvölgyét. Ezen a helyen nem mérvadó sem az állam, sem a megye, sem a város, mert minden, minden, még a gondolat is, a bányáé. Ha a Társulatnak ugy tetszik, még levegőhöz sem juthat e falak között....

Város, részvénytársasági alapon

— Ilyen helyi abszolutizmus nem létezik egy alkotmányos országban.

— Dehogy nem.... Ahogy mag előtt látja ezt a szomoru várost, annak minden élőlénye a Társulattól függ. Vegyük például a városi vezetőséget: a polgármester dr. Miocu Romulus, aki egyben a bányabank vezére. A polgármester helyettes Winklehner János, a Társulat vezérigazgatója. Az állandó tanács tagjai közül Pop Emil vaskereskedő a Társulat vasanyag-szállitója. Dr. Boér Emil ügyvéd a bányabank ügyésze. Dimitriu mérnök a Társulat alkalmazottja. Receanu József, aki munkásdelegátusként került be, a bánya bizalmi embere. Dr. Sofoneau főorvos a Társulat lakásában lakik. Salzer Vilmos állatorvosnak a bányalovakból áll a főklienturája.

— De az állami hatóságok függetlenek!

— Naiv beszéd.... Itt van például Farcasiu Emil, a rendőrkapitány, szintén a Társulat villájában lakik. Ez nem olyan kis dolog, mert a lakással fütés, világitás és kedvezményes élelem jár, tehát körülbelül minden, ami elsőrendü szükséglet. A sziguranca vezetője Niculae Popescu szintén társulati házban lakott, a mig házat nem épittetett.... A főjegyzőnek, Oprea Miklósnak még nincs kész a villája és igy a Társulat vendége. Láthatja, ha a Társulat valakit elitél, az Petrozsényben halott. Még az utolsó szatócs is existenciálisan függ tőlük. A város összes vállalatai, a bank, a bőrgyár, a butorgyár és minden a Társulat birtokában van, mely még a városi villanyüzem felett is korlátlanul rendelkezik s attól tagadja meg a világitást, akitől akarja. A Társulat kezében van a vizvezeték is. Az 1920-as nagy sztrájk alatt például elzárták a vizet s miután a Zsilvölgyében nincsenek kutak, a munkástömegek a szenvedésnek egy egészen hihetetlen fajtáján mentek keresztül. Csodálatosnak tetszhetik ugyan a XX. században, de tény, hogy ha a bánya akarja, akkor tizezrek vesztik el egyszerre lakásukat, kenyerüket, vizüket és szabadságukat. Egy szóba kerül csupár és hadosztálynyi csendőr lepi el a Zsilvölgyet, megáll a vasut, lejön a miniszter és munkába lép a csendőrség. A Társulat hatalma végtelen. Minden, még a lehellet is a Társulattól függ....

— És kitől függ a Társulat?

— A liberálisoktól.

A Zsil háborgó tengerén végigdörög a csendőrök sortüze

Este kilenc órakor varázsütésre legördülnek a redőnyök, kioltódnak a villanykörték és a lomha, komor munkások mögött becsukódnak a bányavároska ódon házainak kapui.

Az utak kihalnak és az őrjáratok percnyi egymásutánban kerülik egymást a félhomályban.

Az állomás körül, ahol a szénpor terjengő ködében csak rőt fénnyel világitanak a reflektorok, lakástalan, elbocsátott vájárok lehajtott fejjel ödöngenek a falak mellett és ostoba együgyüséggel megoldást várnak az éjszakától.

— A feleségem meghalt.... a Nyugati bányában dolgoztam, de leszámoltak.... egyetlen fillérem sincs....

Egy megfeketedett, csontos kéz nyulik ki, elkapja a 20 lejest, a zsiros sapka pillanatra oldalt billen aráncos koponyán, valami köszönésszerü dörmögés hallatszik és a lomha léptek elhalnak az ostromállapot sötétjében.

Sortüz

A Zsilvölgye most háborgó tenger, melynek felületét elcsititotta az ostromállapot olaja.

A bányavárosok, Petrozsény, Lónya, Vulkán és a többiek békén fekszenek egymás mellett. A bányászhadsereg reggelenként hangtalanul száll le a tárnák mélyébe és a fel-feltörő szenvedélyek egyelőre elrejtőznek, a szén végtelen rétegeit alatt.

Csak Lupényban lángol nyiltan és fenyegetően a nyomor tüze.

Az éjszakai vonattal megérkeznek a különböző munkásdelegátusok, akik lelkendező izgalommal, szakgatott hangon számolnak be arról, hogy a Társulat és a munkások között lezajlott az első nagy összeütközés. Az Ilona, Victoria és Keleti bányák vájárjai reggel megtagadták a munkát s csakhamar csatlakoztak hozzájuk a többi aknák is. Ezután a munkásság felvonult a "nagyiroda" elé és órákig tartó vitában tárta elő követeléseit. Az izgalmak tetőpontra emelkedtek, mikor a tömeg megtudta, hogy Pop Aurél tanárt, Onescu aknászt és Dregics vendéglőst, a kik a nemzeti parasztpárt vezetői és Gyulafehérvár óta a munkásmozgalom irányitói, letartóztatták.

— Követeljük a szabadonbocsátásukat!.... Fizetésemelést!.... Olcsó élelmet!.... Szabadonbocsátani!....

A kora délutáni órákban rémhirek terjednek a tüntetők között: a csendőrség munkába kezdett.... körülfogták a Victoria aknát.... megindultak a bebörtönzések!

Mintegy ezer vájár a Páring ösvényein futólépésben siet a Victoria felé. A hegyoldalt sürü csendőrkordon tartja megszállva. A hegytetőről bányászasszonyok és öklömnyi suhancok kövekkel akarnak harcolni a közerő ellen.

A puskák vállhoz emelődnek, de a sortüz csak a levegő végtelenjét szaggatja keresztül. A bányászok meglapulnak a hegy lábánál és néhány perc mulva Lupényban minden csendes.

*

Egyszerre tizen és tizfélekép pen adják elő a történteket. Sokan azt mondják, a Zsilvölgye lángba fog borulni: a józanabbak viszont hangoztatják, hogy a Társulat hatalma játszva töri meg a munkásság ellenállását.

Az éjszakában furcsa szenvedélyek kapnak erőre: a nemzeti párt és a szociáldemokrata szakszervezetek vezetői ingerült türelmetlenséggel támadnak egymásra és sulyos vádak repkednek a levegőben.

— A nemzeti párt politikából tüzre dobja a bányászérdekeket!

— Ebből szakitás lesz!.... Ez nem szövetség, hanem árulás!.... Szakitani!....

Még nem lehet tudni, látni, mi is történik valójában ebben a bánatos, fekete országban? A város halottan, látszólag szenvtelenül figyel a Holnap elébe. Csak az állomáson lángol az élet, sulyos daruk szaladnak a vágányokon. a hegyekről kötélpályán sikamlik le a töltött csille, üres vagonok gördülnek a rakodó alá, hogy pillanat mulva duzzadásig megrakva rohanjanak tova a végtelen sinpárokon, monoton dörgéssel rángatóznak az acél szitálók, mázsaszámra szórva szerteszét a fekete szénlisztet, elnyütt asszonyok állati fásultsággal tolják a kiürült taligákat és az ide-oda rohanó, hallgatag munkások tompa szavakkal köszöntik egymást:

— Jó szerencsét!....

— És pénzt....

— Bun noroc!....

— Si bani!

A Társulat palotája vak ablakdiszeivel némán figyeli ezt a szinjátékot.

Mikes Imre.
(Brassói Lapok)

NÉZZE MEG

és győződjék meg saját szemeivel a mi magyar telepünk életrevalóságáról.

Ha eljön, azt fogja tapasztalni, hogy itt az emberek megelégedettek, mert ha kell is dolgozniok, megkapják munkájuk ellenértékét.

Egészséges viszonyok között, egészséges éghajlat alatt élnek és nem kell többet rettegniök attól, hogy holnap, vagy holnapután munka nélkül maradnak.

Az itt lakó magyar telepesek látják, hogy ez a kolónia egy virágzó magyar telepnek az alapja, mert kétségtelen, hogy minél többen fogják azt megismerni, annál jobban fog nőni.

Legyen Ön is tagja ennek a megelégedett magyar kolóniának. Jöjjön le és győződjék meg saját szemeivel mindarról, amit a magyarok eddig csináltak.

Olcsón megteheti ezt, hiszen nagyon kis időközökben rendezzük társasutazásainkat, amikor is ugyszólván felébe kerül Önnek a flordidai ut.

És ez az ut kifizeti magát. Olyan tapasztalatokra tehet szert, melyeket jövőjének szempontjából hasznosan kamatoztathat.

Irjon még ma bővebb felvilágositásért erre a cimre:

ORANGE COUNTY COMPANY

101 N. ORLANDO AVE ORLANDO, FLORIDA

HAUSER VILMOS, MANAGER

BITHLO, FLORIDA BITHLO, FLORIDA

Szüreti Társasutazás az Óhazába
AUGUSZTUS 22. ÉN
A Cunard Line 46,000 tonnás páratlan pompával berendezett
"AQUITANIA"
express gőzösén, melyet a világ csodahajója néven ismernek
III. osztály New Yortól Budapestig....$117.58
New Yortól Budapestig és vissza.....$204.50
A fenti árakhoz $5—hadiadó, visszafelé nempolgároknak $8.—fejadó hozzászámitandó.
5 nap és néhány óra a tengeren
8½ nap alatt már az óhazában lehet
Szakértö kisérö gondoskodik az utasok ügyes bajos dolgairól
2 és 4 ágyas kényelmes tiszta szellös kabinok.
Kitünö ellátás Hüsitö italok.
Irjon tervilágásitásért a következö cimekre
CUNARD LINE
1406 H. ST. N. W. WASHINGTON, D. C.
Vagy
Kiss Emil Bankháza Utazási Irodája
FOURTH AVE. at 9. ST. NEW YORK

Lehet-e fegyvertelen békés emberekre hajtóvadászatot rendezni a határon?

Zsupfödeles házikó udvarán áll előttem a trianoni határ hősi halottjának, Török Zsigmondnak az özvegye és a karján tartja egyik kis fiát, a három esztendős árva Lajoskát. Fekete ruha, fekete kendő a csinos fiatal asszonyon. Megmegremegő szájaszélén keserves panasz:

— *Elrabolták tőlem a páromat, a kenyérkeresőmet!* Istenem! De nagy bánat ez nekem! De nagy bánat!

A kis fiu olyan semmit sem bánó, semmivel sem törődő közönnyel ül az anyja karján, mintha csak egy élettelen rongycsomó lenne. Fekete bárányborsüveges fejecskéjét lecsüggeszti, anyja lábánál a kérges földet nézi. Autón idegen urak érkeztek, akik jönnek, mennek a házban, az anyjával beszélgetnek, a nagyanyját kérdezik. Falusi gyermek számára mindig nagy esemény minden, ami a megszokott napok unalmas rendjét megszakitja. Török Zsigmond árvája azonban mindezt olyan nem törődő fölénnyel, álmos közönnyel fogadja, mintha nem is három esztendős kis fiu lenne, hanem nyolcvanhárom éves kiégett aggastyán, aki már nagyon felülről fumigálja mindazokat a dolgokat, melyek nála fiatalabb embereket még izgatják. Csak nézi, csak nézi a földet, pufók sápadt arcocskáján koravén gond és szomoruság. Mondják, nagyon szerette az apját. Török Zsigmondot, aki a falubeli gazdáknak nincsetlen napszámos volt, a Kósa fiuknak és a többieknek kökénygalylopó cimbora, az oláh granicsárnak üldözött vad. Aki azonban neki az apja volt. Az egyetlen, a pótolhatatlan édesapa. Mi lett az apjával, érti-e, tudja-e? Aligha, mert minden reggel haza várja. De sejti, hogy valami baj van, sejti, hogy valami nincs rendjén. Mert mindig sir utána. Ezért csüggeszti le a kis fejét bánatosan. Ezért nem érdekli az, ami a többi gyerek izgató szenzációja: az autó, a messziről jött idegen.

Ahogyan ott állok velük szemben, ahogyan nézem az özvegyet, aki tizenegy éves házasélet után harminchárom éves párját és kenyérkeresőjét, ahogyan nézem a kisfiut, aki három éves korában árva lett, érzem, hogy ezeknek a szegény embereknek szörnyü követelésük van a sorson. Ki az, aki kárpótolja őket? Az apát, a hüséges életpárt senki sem tudja visszaadni nekik. De ki gondoskodik róla, hogy legalább anyagiakban megkapják azt a kárpótolja őket? Az apát, a azért, amit elvesztettek?

*

Természetesen az az adósuk, aki felelős a véres határincidensért. Nem is a gyilkos román granicsár. Hanem az, aki a román granicsároknak kiadta a parancsot arra, hogy a bizonytalan és határozatlan vonalban kanyargó trianoni határon átlépő emberekre éles golyóval lőjjenek.

A magyar kormány jegyzéket intézett ebben az ügyben a román kormányhoz. A jegyzéknek természetes következménye lesz, hogy majd valamelyik napon kijön ide egy vegyes magyar-román bizottság és a helyszinén igyekszik megállapitani, mi történt tulajdonképpen? Előre sejthetjük, ennek a bizottságnak nehéz dolga lesz. Mert a román granicsárok hazudni fognak. És a román urak elhiszik a román granicsárok hazugságát. már csak azért is, hogy ne lehessen megállapitani a román állam felelősségét és ne kelljen kárpótlást fizetni az özvegynek és két kis árvájának.

Vannak azonban bizonyos dolgok, amelyeket nem lehet letagadni. Igy nem lehet letagadni azt, hogy a román határőrök magyar területre léptek és magyar területről lőttek a

(Folytatás a 3-ik oldalon)

MAGYAR BÁNYAPLÉZEK MESÉI

ÖTVÖS ZSUZSI

Irta: BOHÉM ENDRE

(Folytatás)

— Nini, Ötvös Zsuzsi! De ilyen véletlent!

Zsuzsi ijedten fordul meg a saját neve hallatára. Már is rátaláltak. Egy bájos, jól öltözött fiatal asszonykát lát maga előtt. Csinos kis vörös sapkakalap van a fején, huncutul féloldalra huzva. Merészen térden fölüli szoknya finom ivelésü lábszárat láttat. És sejtető, testhez tapadó ruhát visel. Zsuzsi azonnal megismeri. A kikapós Winterné, a részvényhiéna felesége.

— Mrs. Winter! Mit keres maga itt?

— Azt én kérdezhetném magától.

— New Yorkba megyek.

— Milyen kár. Kihez megy ott, mit csinál Zsuzsikám lelkem?

Zsuzsi jóban volt Smithfielden Winternével, aki dacára, hogy vagy tiz évvel öregebb nála, épp olyan fiatalos és lányos, mint ő és résztvett az összes petting partykon, nyugodtan ölelkezett, csókolódzott idegen fiukkal az ura jelenlétében.

Zsuzsi elmeséli neki őszintén az esetét töviről-hegyire.

Az idegen pedig türelmetlenül le s fel járkálva vár. Nem tudja, mi késlelteti Zsuzsit. Akármiféle dolga lehetett a hölgyek szobájában, már ezóta régen elvégezhette. Talán bizalmatlankodik a kis falusi liba. Okoskodni kezd, hogy talán a lány nem vallotta be az egész pénzét. Bizonyára több pénzzel indult el hazulról, mint 250 dollárral. Jó lesz, bizalmat keltendő, felváltani egy százast a sajátjából és ha kijön a leány, nem is venni el tőle az övét, hanem mindjárt felajánlani az aprót. Ez által nagyobb lesz a leány bizalma és könnyebben rábizza majd a többi pénzt.

Végre vagy egy jó félóra után előjön Zsuzsi. Az idegen azonnal odalép hozzá, nem is véve észre Winternét.

— Ha itt nem lett volna a csomagja, már azt hittém, hogy nem is fog sohasem előjönni.

— Ah, gróf Hekubay? — kacag fel Winterné. — Halló Orbánka. Nem is tudtam, hogy ismeritek egymást.

Zsuzsi meglepődik. Gróf.... gróf Hekubal. Hol hallotta ő ezt a nevet. Eszébe jut. Ez volt az, aki az édesanyját felkereste karácsony előtt. Ez az a hiéna, aki kilopott az édesanyja zsebéből huszonöt dollárt, olyan ocsmány módon. Majdnem ő is a hálójába esett most. Nem csoda, hogy az édesanyját meg tudta tévészteni.

— Nem is tudtam, hogy a hires Hekubay grófhoz volt szerencsém.

A gróf finom mozdulattal meghajol Zsuzsi előtt.

— Azt azért gondoltam, hogy valami arisztokrata, a viselkedése után — teszi hozzá Zsuzsi, — de miután olyan pompásan beszél angolul, azt hittem, hogy valami angol lord.

— Lord Hekubay! — kiáltott fel Winterné. — Nem rossz. Szavamra nem rossz.

Ezen mind a hárman nevettek.

— Hogy megy az üzlet Mylord? — érdeklődik a kis asszonyka.

A gróf jelentősen hunyorint az egyik szemével.

— A karácsonyra való tekintettel jól, nagyon jól.

Zsuzsinak ökölbe szorul a keze. Még van pofája dicsekedni a karácsonyi ocsmányságaival. Majd ő megmutatja neki.

A gróf és Winterné régi barátok, kibeszélik egymást közös ismerősökről. Winterné elmeséli, hogy ujabban táncmesterségre adta a fejét. Kisebb bányaplézekre megy, ahol az emberek jól keresnek és ott nyit egy tánciskolát. Azzal is, meg mellékesen is — és amikor azt mondja, hogy mellékesen, ő is jelentősen kacsint — nagyon szépen keres. Közben megszeretteti magát a bodikkal és a kellő időben ir az urának, aki azután szintén lejön és learatja a barátságot részvényeladással.

A grófnak nagyon tetszik ez az eszme.

— Nem venne be engem is társnak, szép asszony?

— Nem követhetek el bigámiát.

— No, no, azok a mellékesek.

— Az mellékes. Hiszen tudja.

— Hová készül, szép asszony?

— Megyek egy ujabb bányásztelepre.

— Itt tölti az éjjelt Charlestonban?

— Azt hiszem, még délután megyek.

— Maradjon itt, talán ráveszem a kis utitársnőmet, hogy maradjon ő is. Egy kis dolgom volna magával ma éjszaka.

— Éjszaka?

— Mellékes.

— Vagy ugy. Sajnálom lord ur, nem hiszem. — Azután Zsuzsihoz fordul. — Hát tényleg bemegy szerencsét próbálni a nagy városba?

— Be. Nem volt már maradásom Shagen.

— Kár nagyon. Nagyon sajnálom.

Zsuzsinak felcsillannak a szemei.

— Csak nem oda készül?

— De bizony éppen oda megyek. Ma délután már ott leszek.

— Tánciskolát fog nyitni Shagen? — érdeklődik Zsuzsi izgatottan.

— Hol? — kérdezi a gróf tréfásan.

— Csak ne huncutkodjon — inti le Winterné a férfit és Zsuzsihoz fordulva folytatja: — Azt tervezem.

Zsuzsi elszomorodik.

— Istenem, milyen kár, hogy éppen akkor jön, amikor nem leszek otthon. Milyen szerencsétlen vagyok. Hogy vágytam mindig valami ilyenre, valami szenzációsra

— Sajnálom én is nagyon, higyje el, mert számitottam magára, kis barátnőm.

— Reám?

— Bizony magára. Maga volt eddig a legjobb táncos, akit ismertem és legsikkesebb kis pofa — teszi hozzá és kedvesen megcsipi Zsuzsi arcát.

— Milyen kár, milyen kár — sopánkodik Zsuzsi.

— Ugy számitottam, hogy maga lesz az asszisztensem.

Ilyen lehetőséget elmulasztani. Zsuzsinak könnyek szöktek a szemébe. Ez lett tehát a büntetése. Minek is jött el hazulról, minek is szökött meg? Most pezsgő élet indul meg ott, mert ahová ez a kis fürge asszonyka beteszi a lábát, ott csárdás tempóra fokozza az életet, az biztos. Minden milyen jó lenne. Ő volna az asszisztens, a segéd tánctanárnő. Winterné biztosan oda fogja tudni gyüjteni a környék összes jobb fiuit. Lesz ott tánc, mulatság bőven. És ő, ki tudja, hol fog kóborolni magánosan.

— Számitottam arra is, hogy egy pár napig ott fogok lakni maguknál. Maguk ott a legjobb barátaim. Amig a kompániától egy házat kapok.

— Édesanyámék szivesen fogják látni. Tessék megmondani nekik, hogy találkozott velem. Hogy ne haragudjanak. — Fátyolos lesz a szeme és a hangja is. — És tessék megmondani, hogy már megbántam egy kicsit, hogy.... megszöktem.

A gróf felfigyel. Tehát szökött hazulról ez a kis leányka. És pénz van nála, akkor biztosan van több is, mint amennyit mondott. Ezt jó lesz nem elszalasztani, mert még különben az ügyes kis boszorkány, ez a Winterné elkaparintja előle. Nagyon vigyázni kell erre a vakmerő kis nőre. Sok borsot hintett már az orra alá, sokszor kijátszott már vele. Ezt a csinos kis női hust pedig nem fogja semmi áron sem elszalasztani. Pénze is van és finom, érintetlen kivánatos kis teste. A grófnak majdnem hogy a nyála csurgott a gyönyörüségtől, amikor szemlélőleg végignézte a kis ruganyos, hamvas bőrü leánykát. Azok a pihegő, szeliden domboruló keblek. Természetes, hogy nem fog tudni külön jegyet kapni és majd meghivja Zsuzsit az ő Pullman helyére. És majd éjjel — istenem, nem kivánhatja töle Zsuzsi, hogy fenn virrasztja át az éjszakát, amikor szivességet tett neki és amikor az ágy is két személyes. Amikor erre gondolt, egész testét elöntötte valami kellemes melegség.

Ám jó lesz résen lenni. Winterné már is rózsás szinekkel festi a leány előtt falujának a hangulatát. Az már is meg van tántoritva utazási szándékában. Ellensulyozni kell. Kivesz a zsebéből egy ötven dollárost, két huszast és egy tizest és odaadja Zsuzsinak.

— Itt van a száz dollár, felváltottam.

— Hiszen még oda sem adtam a pénzt magának.

— Váltottam egyet a sajátomból. Majd elintézzük a vonaton. Lesz szives a tiz dollárost talán ide adni, azon majd megváltom a Pullmant. Vagy ha parancsolja, azt is megveszem és majd mindennel leszámolunk a vonaton. Azt mondta a pénztáros, hogy még nem tudja biztosan, hogy lesz-e jegy, de majdnem mindig mondanak le utasok az utolsó órában és ha lesz egy ilyen, azt nekem adja ide.

— Köszönöm, gróf ur. Maga igazán nagyon figyelmes.

A "gróf" szót olyan nyomatékos gunyal mondta Zsuzsi, hogy egy pillanatra megijedt tőle a férfi, de Zsuzsi kedvesen, nyugodtan, mosolygó arca megnyugtatta.

— Szót sem érdemel. Igazán nagyon boldog vagyok, hogy ilyen kellemes utitársam lesz.

— Ah, együtt utaznak! — jegyzi meg a csinos kis Winterné és kajánul kacsintgat. — Gyanus, nagyon gyanus.

— Igazán csak a vonaton találkoztunk.

— Jó lesz vigyázni erre a csábászra. Sok nő vesztette el már nála, amit sohasem lehet ujból megtalálni.

— Ne riassza el a kedves kis barátnőjét. Winterné. Maga nem panaszkodhatik. Maga nem veszitett el nálam ilyesmit, ugye?

— Hiába iparkodik, engem nem tud megsérteni, őrgróf ur! Több eszem van nekem annál, minthogy éppen magának tartogattam volna a legdrágább kincsemet.

— Mostanában nem is olyan drága — élcelődik a férfi.

— Nézze Laci, mindennek megvan a határa. Vigyázzon, ha velem tréfálni akar.

Zsuzsi fölényes nyugalommal fordul az asszonykához:

— Csak ne olyan hevesen, Mrs. Winter, majd én elintézem a gróf urat. Figyeljen csak engemet.

Szigoru arccal a grófhoz fordul:

— Gróf Hekubay Laci ur, Laci, ha jól értettem az imént.

— Orbán — javitja ki nagy zavarban a gróf, akinek már is kezd az eset nem tetszetni.

— Mindegy, gróf ur. Ön volt szives nekem száz dollárt átadni.

— Felváltani.

— Ez is mindegy. Itt van kérem.

— Ezzel átad neki a pénzből két huszdollárost és az egy tizest. A gróf bambán nézi a pénzt.

— Elfelejtettem még a nevemet megmondani, gróf ur. Susie Ötvös vagyok.

A férfinek nagyon ismerős ez a név. Zavartan hebegi:

— Örvendek.... nagyon örvendek... ismerős nekem a kedves neve.

— Jó, hogy még nem felejtette el, mint a karácsonyi ajándékot.

A gróf egy árnyalattal elsápad. Nyel egyet és összeszedve magát, magyarázatra készen kezdi:

— Éppen irni készültem maguknak és egy csekket küldeni. Végtelenül restelem. Képzelje, összetévesztettek ikerfivéremmel, aki egy közönséges bitang csaló és letartóztattak. Csak most tudtam....

—....megszökni — egészíti ki Zsuzsi. — Ne fáradjon gróf ur a mentegetődzésekkel. Felesleges. Hiszen megadta a pénzt. Lefogtam a pénzéből.

— De az csak huszonöt dollár volt, ha jól emlékszem.

— Nagyon jól emlékszik gróf ur. De mi is alakitottunk egy karácsonyi szivszeretet egyletet. A másik huszonötöt azért fogtam le, hogy ne kelljen jövőre törnie magának sem a fejét, hogy mit vegyen ajándékba. Majd elhozom magának. vagy jöjjön érte.

A gróf borzasztóan meg van szégyenitve. Most az egyszer érzi, hogy tuljártak az eszén. És egy ilyen kis fruska. Összeharapja az ajkát és idegesen nyul a zsebébe. Begyüri az ötven dollárt.

— Ezért még.... — szisszeg a fogai között, elharapva a mondat másik felét. Alkalmasint azt akarta mondani, hogy "meglakolsz".

Egy rendőr jön be a váróterembe és körülnéz.

(Folytatása következik)

LEHET-E BÉKÉS EMBEREKRE VADÁSZATOT RENDEZNI A HATÁRON?

(Folytatás a 2-ik oldalról)

Nagyvárad felé hajszolt galyszedők után. Kétségtelen tehát, hogy a román granicsárok megsértették a magyar szuverénitást és ezért a román kormány elégtétellel tartozik a magyar kormánynak.

Ezenkivül még egy dolog kétségtelen: a román katonáknak egyáltalában nem volt joguk arra, hogy fegyvert használjanak. Ezen pedig az sem változtat, ha a galyszedő magyarok tényleg tilosban jártak és román részről előre megfenyegették őket azzal, hogy lelövik őket, ha átlépik a határt.

Azt, hogy a határt őrző csendőrnek, vámőrnek mikor van joga fegyvere használatára, pontosan megállapitják a szabályzatok. Ebben a tekintetben nem lehet semmi különbség a magyar és a román szabályzatok között. Ami természetes is. Mert egyik fél sem türné, hogy a másik fél szigorubb intézkedésekkel őrizze a határt. Török Zsigmond és társai ugynevezett jogtalan határ átlépők voltak. A jogtalan határátlépőről ezt mondja a szabályzat: "az ilyen egyén viszszautasitandó, illetve kényszeritendő, hogy a trianoni határon tulra visszatérjen." Ez a szabály. A szabály alól azonban van kivétel is, amely itt következik: "bizonyos esetekben, ha a jogtalan átlépő visszatérni vonakodik, vagy körözött büntettes, vagy olyan egyén, akit jogtalan határátlépésen már tetten értek, vagy aki magyar fenhatóság alatt álló területen kihágást, vétséget vagy büntettet követett el, a vámőr az illetőt igazoltatja, ennek eredményéhez képest őrizetbe veszi és a vámőrparancsnoksághoz előállitja."

Török Zsigmond és társai nyilvánvalóan olyan emberek voltak, akiket már többször rajtacsiptek a jogosulatlan határátlépésen és akik kihágást, vagy ha ugy tetszik, vétséget követtek el, amikor idegen földön vágták a kökénybokrokat. Ha nem csalódunk abban a természetes föltevésben, hogy a román vámőrök és csendőrök szabályzata lényegében megfelel annak, ami a magyar szabályzatban olvasható, a granicsároknak ebben az esetben is csak ahhoz lehetett volna joguk, hogy a jogosulatlan határátlépőket elfogják, ha tudják. Sehol semmiféle olyan rendelkezés nincs, amely megengedné azt, hogy a jogosulatlan határátlépőket egyszerüen lepuffantsák.

Már most a magyar szabályzat szerint, amelyről mindig feltételezzük, hogy lényegében megfelel a román szabályzatnak, a vámőröknek mikor van joguk arra, hogy fegyverüket használják? A következő esetekben:

1. Ha a vámőrség (vagy csendőrség) tagját valaki erőszakosan megsérti, vagy támadással veszélyesen fenyegeti. (A megriadt magyarok nem sértették meg és nem fenyegették veszélyesebben a fegyveres granicsárokat, mint ahogy a hajszolt nyul szokta megsérteni, vagy fenyegetni a vadászt.)

2. Ha a tetten kapott gonosztevő, vagy alapos gyanuval terhelhető egyén, aki "felfegyverzett" állapotban van, előzetes fölszólitás dacára nem adja meg magát, vagy védett helyzetéből nem akar előjönni. (Ez a pont sem vonatkozhatik a póruljárt magyarokra, akikről azt még a románok sem állitják, hogy felfegyverkezve lépték volna át a határt.)

3. Ha valaki a figyelmeztető utasitásnak tartósan ellenszegülve, a vámőrt, vagy csendőrt szolgálatának teljesitésében meg akarja akadályozni. (Ez sem ide vonatkozik. A galyvágó magyarok semmiben sem akarták megakadályozni a román granicsárokat.)

4. Ha valaki, akit a vámőrök, vagy csendőrök mint veszélyes gonosztevőt üldöznek, vagy a kit, mint veszélyes gonosztevőt elfogtak, elmenekül és a "megállást parancsoló fenyegető rákiáltás dacára" tovább szalad. Ekkor is csak abban az esetben, ha az illető föltartóztatására más mód nincsen.

A románok alighanem erre a szakaszra fognak hivatkozni. Azonban ebben az esetben is "veszélyes gonosztevőről" van szó, már pedig a galyvágókat aligha lehet még a legnagyobb rosszakarattal sem ilyennek minősiteni.

5. Háboru vagy ostromállapot esetén rá lehet lőni még arra a gyanus emberre is, aki a fölhivás után kielégitő válasz adása nélkül futásnak eredt. (A magyar-román határon azonban tudtunkkal nincsen sem hadiállapot, sem háboru.)

Az eddig felsorolt esetek egyformán vonatkoznak a csendőrségre és a vámőrségre. A vámőröknek még ezenfelül joguk van a fegyverhasználatra éjnek idején, a csempészekkel szemben, ha azok a lövéssel való fenyegetés után sem állnak meg. A galyvágó magyarok azonban nem voltak csempészek, a szomoru eset pedig nem éjszaka, hanem délután három órakor történt.

Becsületes, elfogulatlan biró mindezeknek az alapján feltétlenül megállapitaná, hogy a román granicsárok jogosulatlanul használták a fegyvert. És kimondaná, hogy Török Zsigmond özvegyének és két kis árvájának a román kincstár az adósa.

A magyar kormánynak kötelessége, hogy ezt az adóssá-got a román kormánnyal elismertesse.

Benda Jenő.

(Pesti Hirlap)

—o—

HA EGYLETÉNEK

meghivóra, levélpapirra, boritékra, báli belépő jegyekre, lunch ticketekre, vagy egyéb szép kivitelü nyomtatványokra volna szüksége, ajánlja a Magyar Bányászlap Nyomdáját.

HELYEZZE EL

MEGTAKARITOTT PÉNZÉT BANKUNKBAN

Nálunk nemcsak akkor talál barátságos kiszolgálásra, amikor betétjét helyezi el, hanem akkor is, ha ügyes-bajos dolgában tanácsra van szüksége.

PÉNZT UTALUNK át az óhazába, gyorsan, pontosan

HAZAI ÜGYEKET óhazai ügyvédünk lelkiismeretesen és olcsón intéz el.

BETÉTJÉRE 3% KAMATOT fizetünk, amit minden félévben irunk be betétkönyvébe.

Ne hizlalja azokat, akik percentekben mérik a hazafiságot és ellenségei a bevándoroltaknak, de támogassa saját bajtársait, akik a bank tulajdonosai, azzal, hogy megtakaritott pénzét a magyar bá- :—: nyászok bankjában helyezi el. :—:

HIMLER ÁLLAMI BANK

HIMLERVILLE, KENTUCKY

HIMLER MÁRTON, Elnök. ORDÓDY SÁNDOR, Pénztárnok

Ha egyleténeknek

MEGHIVÓRA - LEVÉLPAPIRRA - BÁLI BELÉPŐ JEGYEKRE - LUNCH TICKETEKRE, VAGY EGYÉB SZÉP KIVITELÜ NYOMTATVÁNYOKRA VOLNA SZÜKSÉGE, AJÁNLJA

Magyar Bányászlap nyomdáját

HIMLERVILLE, KENTUCKY

"MAGYAR BÁNYÁSZLAP"

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

HIMLERVILLE, KENTUCKY

Sürgönycim—Telegram: Miners Journal, Kermit, W. Va.
Telephone: Kermit, W. Va. No. 7.

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban $2.00—Magyarországba $3.00
Subscription Rates: In the United States $2.00 — Hungary $3.00

Megjelenik minden csütörtökön :—: Published every Thursday

ANDREW FAY FISHER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok irják, bányaszokról, bányaszoknak
The Hungarian Miners' Journal is Written for Miners of Miners by Miners

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Himlerville, Ky. Under the act of March 3, 1897.

BOLSEVIZMUSNAK BÉLYEGEZTE

a philadelphiai egyetem egyik tanára a közszolgálati vállalatoknak állami kezelését. Következőleg, akik ezt követelni merik, vagy csak ilyen gondolatokat is forgatnak az eszükben, azok bolsevikiek.

Bolsevikiek Theodore J. Grayson szemében mindazok, akik teszem fel, azt merik feltételezni, hogy az erőmüveket az államnak kellene saját kezelésben tartania, vagy azt a hitet vallják, hogy az ilyen állami kezelés tekintélyes előnyöket jelent az ország lakossága számára.

Ez a jeles philadelphiai professzor három hatalmas beszédet vágott ki ezek ellen a feltételezett bolsevikiek ellen és arra a következtetésre jutott, hogy nem tud nagyobb áldást elképzelni, mint azt, hogy az erőmüvek magánkezelésben legyenek.

Egyszóval, a villanytröszt érdekében tartotta ezeket a lelkes és támadó beszédeket a professzor ur és igy belekapcsolódott abba a campaignba, amit hónapok óta szenved ez az ország.

Milliárdokról van szó, milliárdokat akarnak elrabolni az országtól a villanymágnások. Ennek a gonosz célnak elérése érdekében mérgezik az országot évek óta, ennek a célnak érdekében irattak iskoláskönyveket, ahol a mérget már a kisgyerekek lelkébe is belecsepegtetik, ennek a célnak szolgálatába állitottak minden nyilvános fórumot.

Az ujságok az ő érveiket bömbölik, az egyetemi katedrákról ugyanezeket a szólamokat halljuk, az ország törvényhozásában felállitották a maguk külön államát.

Nagybani rablásról van szó és hogy ezt keresztül lehessen vinni, érdemes pénzt költeni rá. Mert nehogy azt higyje valaki, hogy a philadelphiai professzor esetleg saját tapasztalatainak adott kifejezést. Vagy hogy tisztára meggyőződésből tette ezt. Szó se róla.

A professzor ur 250 dollárt kapott minden egyes beszédért, amit a villanytröszt érdekében tartott. És ez nem csak feltevés, nem is puszta vád, hanem komoly valóság. A Federal Trade Commission viszgálatot vezet jelenleg a villanytröszt ellen és ekkor találták meg ezt a professzor urnak kifizetett összeget. És a professzor nem is tagadta, mikor kihallgatásra rendelték be.

Szóval esetenként 250 dollárért lettek bolsevikieknek bélyegezve az állami kezelés hivei. És hány ilyen kétszázötven dolláros bitang szaladgál ebben az országban, akik jól megfizetve, szorgalmasan készitik elő a villanytröszt nagybani rablását?

De azért ők a tisztességesek, ők a kiválóságok, mig a többiek bolsevikiek. Ha ez igy megy továbbra is, nemsokára megtisztelő lesz ez a kifejezés.

— — — —

MIRE E SOROK NAPVILÁGOT LÁTNAK,

együtt ül a republikánus konvenció és nagyban folyik már a "tárgyalás". Nem kis dologról van szó. Az elnöki dzsábról. Vagy legalább is annak lehetőségéről.

Sokat jelent ez az állás arra nézve is, aki lesz olyan szerencsés, hogy oda kerülhet, de azokra nézve is, akik az illetőt bejuttatják a székbe.

Ezért érdemes harcolni, ezért érdemes igéreteket tenni, ezért érdemes kötelezettségeket vállalni.

Az ország lakosságának kevés beleszólása van az egész dologba. Választja ugyan a jelölést végző kiküldötteket, de ezzel aztán be is fejeződött a szerepe.

Azoknak a szerepe viszont, akik ténylegesen csinálják az elnököt, csak most kezdődik. Köztudomásu dolog, hogy a pénzistenek, a Wall Street koronázatlan kiskirályai játsszák a főszerepet ebben az egész dologban. Vagy még helyesebben, ők azok, akik igazán tudnak tenni és cselekszenek is.

Ők már jóelőre kiszemelték a maguk emberét, akinek elnöksége nekik kedvező lenne és valószinüleg ez fogja kapni a jelölést is.

Nyolc esztendővel ezelőtt is beültették a maguk emberét az elnöki székbe és ugyanezt tették a legutóbbi választásokon is. Az ország nem valami sokat szólhatott bele az egész dologba. Az országnak szavazni kellett és a jól megdolgozott szavazás csak szentesitette a Wall Street akaratát.

Most hasonló dologról van szó. Az ország tulajdonképpeni urainak már megvan a maguk jelöltje, hiába játszottak komolyan politikát az ország választói.

Azt mondani sem kell, hogy ettől a jelölttől az ország dolgozó osztályai semmit sem várhatnak, semmit sem remélhetnek. Amint a négy esztendővel ezelőtt beállitott bábu sem jelentett semmit az ország munkásainak, éppugy nem fog jelenteni semmit a nagytőke következő kiválasztottja sem.

Ez éppen olyan süket fülekkel fog elmenni a munkásság nagy problémái mellett, mint elődje, ez éppen olyan egyszerü eszköz lesz majd a tőke kezében, mint Coolidge volt.

Még a legjobb akarattal sem lehet ugyanis azt állitani, hogy Coolidge valami nagyon szivén viselte volna, teszem fel, a farmerok sorsát; a bányászok segélykiáltásai sem hallatszottak el hozzá; mindenki szenvedte azt a nagy prosperitást, amit a tőkések parancsára erre az országra hozott.

A Wall Street megint ilyen embert fog jelöltetni. Nem csoda, hogy ujabban megint sokat hangoztatják Coolidge "besorozását". A naiv polgárság pedig remélhet továbbra is és izgalommal várhatja a konvenció eredményét.

— — — —

TÜZET KIABÁLNAK

az északi vasutak a délieknek az Interstate Commerce Commissionhoz benyujtott peticiójával kapcsolatban.

Vádakkal illetik őket, amiért azok nem hajlandók minden ellenállás nélkül megadni magukat az északiak kénye-kedvére. Mindez pedig azért történik, mert tisztességes módszerekkel akarják elejét venni annak, hogy az északi tőke képviselői megfojthassák őket.

A Pennsylvania, a New York Central, a Buffalo, Rochester & Pittsburgh, a Pittsburgh & Lake Erie, a W. Maryland és a Wheeling & Lake Erie közösen válaszoltak az Interstate Commerce Commissionnak.

Egyformán bünösek a jelenlegi helyzetért és igy érthető, hogy össze is tartanak. A betyárbecsületre még adnak valamit.

Az északi vasutak által eszközölt ujabb fuvardij leszállitás jelenleg az Államközi Kereskedelmi Bizottság előtt fekszik elintézés végett és ha nem sikerül a Bizottságot meggyőzni ennek áldástalan voltáról, akkor a leszállitás életbe is lép e hó 18-án.

A déli vasutak természetesen harcolnak ellene, mert életükről van szó. A harcot nem ők idézték elő, de az északiaknak mégis van bőr az arcukon azt állitani, hogy a háborut a déli vasutak kezdeményezték.

Azt a szemenszedett hazugságot tálalják fel az északi vasutak, hogy a déliek 20 centes fuvardijleszállitása az oka minden bajnak. Tüzet kiabálnak, holott a vaj az ő fejükön van.

Igaz, hogy a déliek leszállitottak, de nem az északiak hasonló lépését követték-e? Nem az utóbbiak voltak-e azok, akik belevetették a háboru tüzcsóváját a szénipar amugy is beteg életébe? Vajjon nem ők voltak-e azok, akik kiméletlenül le akarták tiporni versenytársaikat? Nem ők voltak-e azok, akik a mindennél szentebb profit érdekében a legnagyobb lelki nyugalommal vették elő a tisztességtelen eszközöket is?

Mivel tudtuk róluk, hogy mindezeket megtették, egyáltalában nem lep meg bennünket mostani akciójuk sem.

El voltunk rá készülve, hogy viszonvádakkal fognak előállni és hogy a történtekért és a történendőkért másokra igyekszenek kenni majd a felelősséget.

A déli vasutak tanulhatnak az esetből.

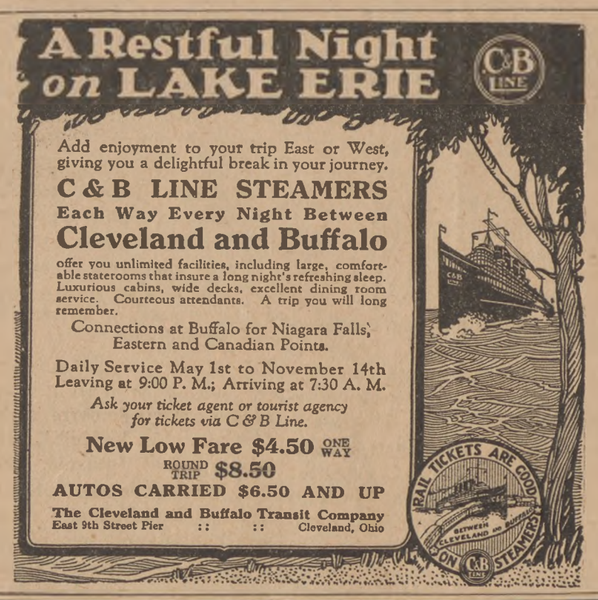

ASSZONYOK! NINCS TÖBBÉ NEHÉZ RUHAMOSÁS

A RUB-LESS WASHING POWDER MAGA VEGZI EL A MOSAST

Előnyei: 1. A ruhát áztatás után csak 30 percig kell vele főzni. 2. Használata mellett teljesen felesleges a fehérnemü kefélése és dörgölése. 3. Fehéritő hatása miatt a ruha a napon való szárítás nélkül is hófehér lesz. 4. Nincs benne semmi ártalmas vegyszer. Kérjen levelőlapon egy próbadobozt, hogy meggyőződjék róla, milyen könnyen is lehet ruhát mosni. — Irjon erre a cimre:

Rub-Less Washing Powder Co., 338 E. 9 St. New York

Ugynököket az egész ország területére keresünk.

HA ŐK GYŐZNÉNEK...

Az angliai bányászok példája mindennél jobban illusztrálja, mi várna az amerikai bányászokra, ha elvesztenék a harcot, ha a földre kényszerjtené őket az a tőke, mely ellen tizenötödik hónapja harcolnak már.

Az angol bányabárók másfél évvel ezelőtt szétrobbantották az angol uniót. Letörték az angol bányászok sztrájkját, amiben nem kis része volt annak, hogy ugy Amerikából, mint a többi államokból vigan szállitották a szenet a szigetország tőkéseinek.

A sztrájk letörését megelőzőleg két bizottság lett kiküldve a szénhelyzet megvizsgálására és ezek a bizottságok jelentésükkel egyetemben előterjesztették a maguk helyzetmegoldó javaslatait is. A bányaurak természetesen nem fogadták el ezeket, mert az ő céljuk nem az egyezkedés, nem a tisztességes bánásmód volt, hanem a szervezetnek teljes letörése.

Sajnos, ez be is következett. Az angol bányabárók azt állitották, hogy az ő módszerük sokkal jobban hasznára lesz a bányászoknak, mint a bizottságok javaslatai és ezt egy pillanatra talán elhitték nekik.

Az eredmény viszont az lett, hogy az angol bányászok még soha nem éltek át olyan nyomoruságot, mint amilyenben jelenleg vannak.

Munkát kapott egy részük, azonban ezeknek a helyzetük még nyomoruságosabb, mint a kiknek örökre kitették a szürét a bányabárók. A kitettek még elhelyezkedtek valahogy, azonban a munkát kapottak nyomoruságos éhbér mellett kénytelenek tengetni életüket.

Beigazolódott, hogy a munkaadók számitásai, mellyel a közönséget annak idején félrevezették, egyáltalában nem fedik a valóságot és nincsen egyetlen bányász Angliában, aki képes lenne megkeresni azt, amit a bányaurak igértek nekik.

Valósággal kinlódás a sorsuk, párosulva éhezéssel és betegégekkel és most már talán nincsen ahhoz sem erejük, hogy egy ujabb harccal próbálják visszaszerezni mindazt, a mit elvesztettek.

A társadalmi intézmények egymás után inditják meg a gyüjtéseket, hogy segitsék a nyomorgó bányászokat, mert kell, hogy megessen az ember szive rajtuk. Nem a nemdolgozó bányászokon kell segiteni, hanem azokon, akiknek a bányabárók jóvoltából jutott munka.

Maguk az egyes városok kölcsönöket vettek fel, hogy valamiképpen segiteni tudják ezen szerencsétlenek családjait, hogy ne kelljen azoknak éhen vesszniök az angol nagytőke könyörtelensége folytán.

Ide jutottak az angliai bányászok, akik pedig a győzelem biztos reményével indultak a harcba, de elvesztettek mindent, mivel munkástársaik cserbenhagyták őket.

Az ő sorsuk hasonlit valamennyire az amerikai testvéreik sorsához, azzal a különbséggel, hogy ebben az országban százezrek vannak, akik megnehezitik a sztrájkolók helyzetét. Itt a szervezetlen bányákban vigan folyik a munka, — már amennyire folyik — és minden egyes tonna kibányászott szén távolabbi időre tolja ki a sztrájkoló bányászok helyzetének jobbra fordultát.

Nálunk is volt egy bizottság, mely igaznak találta a bányászok állitásait és következőleg módozatokat ajánlott, ahogyan ezeken a lehetetlen állapotokon segiteni lehetne.

Egész természetes dolog, hogy ezeket a javaslatokat itt sem fogadták el a bányabárók, mert ezeknek is az a céljuk, ami az angliai társaiké volt, hogy teljesen letörjék a szervezetet.

Angliában legalább nem beszélnek prosperitásról és nem igyekeznek elhitetni a világgal, hogy munkásaik tejbenvajban fürödnek, ott még tisztességesebbek annyiban, hogy beismerik a nehéz helyzetet.

Nálunk erről szó sem lehet, itt mindig boldogság van, itt állandóan a magas amerikai standardról beszélnek a jó urak, ami azonban nem akadályozza meg őket abban, hogy annyit vegyenek el a munkások béréből, amennyit csak birnak.

Mihelyt arról van szó, hogy saját munkásaik életnivóját csökkentik a munkabér leszállitásokkal, azonnal elfeledkeznek a hangzatos szólamokról és saját bajaikról kezdenek siránkozni.

Az angliai példa előttünk áll. Rámutat arra, hogy mi lenne ebből az országból, ennek az országnak bányászaiból, ha véletlenül ők, a bányaurak, győznének.

Az elképzelhetetlen borzalom és nyomor ütne tanyát a bányászok soraiban, mert biztosak lehetünk abban is, hogy a győzelmet igyekeznének ki is aknázni. És nemcsak a szervezett bányászokat érintené ez a csapás, hanem a szervezetleneket is, akiknek béreit csakugy megnyirbálnák, lévén elég ember, akikkel az elégedetleneket pótolni tudnák.

A győzedelmeskedő ellenség nem ismer kegyelmet, mint példa rá az angliai bányászok sorsa. Akkor jönnének az igazi rabszolga-idők, mert a szervezet teljes megsemmisitése után nem maradna egyetlen szervezett törekvés sem ebben az országban, mely a bányászok igazát tudná keresni, azoknak védelmet tudna nyujtani.

Az angliai nyomor hatványozott mértékben lenne uralkodóvá mináunk, mert itt még kevesebbet lehet várni a tőkétől, mint Angliában. .

Itt nem lennének gyüjtések, itt a városok nem vennének fel kölcsönöket, hogy a nyomorgókat segitsék, itt eszébe sem jutna senkinek, hogy a munka mellett még éhezni is lehet.

Szemtelenségnek bélyegeznék az ilyen irányu kérelmeket és a bányaurak gondoskodnának arról is, hogy a bányászok segélykiáltása ne juthasson el az ország millióinak fülébe.

Az angliai bányászok sokat, kimondhatatlan sokat szenvednek, mert elvesztették a harcot.

Viszont itt sem lenne fenékig tejfel, ha véletlenül sikerülne a bányaurak mesterkedése és levernék a szervezetet.

MUNKAHIREK

Glendaleről, W. Va. irja egyik bajtársunk, hogy ott a Glendale Supply Co. bányájában teljes üzemmel, hetenként hat napot dolgoznak. A bánya gecses és szlopos, a szén átlagos magassága négy láb.

Ugy viz, mint gáz, továbbá lejárókő van a bányában. Zárt lámpával dolgoznak.

A szenet masina vágja, tonnaszámra fizetnek egy tonnáért átlagban 58 centet. Vegyes mérés van.

Szerencsétlenség sokszor történik a bányában, a munkásokkal elég komiszul bánnak. Ugy az élelem, mint a lakás drága.

Munkásokat most is vesznek fel, azonban a hir beküldője nem ajánlja ezt a helyet a munkát kereső magyar bányásztestvéreknek.

UJABB KÜLÖN SZERZŐDÉS ILLINOISBAN

Lewisék teljesen figyelmen kivül hagyva a külön szerződések ma már szemmel látható káros következményeit, tovább folytatják a külön, bányákkal való szerződések megkötését. Legutóbb két ujabb dél-illinoisi bányával egyeztek meg, amely bányák a Wasson Coal Company birtokában vannak. A kiadott jelentés szerint a társaság elfogadta az ideiglenes szerződést és bizonytalan időre tovább is a jacksonvillei munkabéreket fogja fizetni munkásainak.

A két bánya összesen 700 embert alkalmaz és a legutolsó volt a harrisburgi körzetben levő bányák között, melyek ideiglenes szerződést kötöttek a szervezettel.

A bányánál, mely egyébként áprilistól kezdve le volt zárva, azonnal megkezdték az előmunkálatokat, hogy minél előbb kezdetét vehesse a teljes üzem beállitása.

MEGHIVÓ!

A BRAEHOLMI, W. VA. UJONNAN ALAKULT MAGYAR REZBANDA

1928 JUNIUS 16-ÁN

NAGY BÁLT

rendez

a Braeholmi bálteremben

melyre t sztelettel meghivja a Loganvölgyi összmagyarságot.

Belépti dij férfiaknak 1 dollár, nőknek 25 cent

Hüsitő italokról gondoskodva van. :-: A mulatság kezdete este 7 órakor. Vége soha.

A magyarság pártfogását kérik tisztelettel

A Magyar Rézbanda tagjai

UJ ÉV -- UJ-ESZME
Uj-találmányaira állami Szabadalmat szerzek-küldje rajzát
DIJMENTES Bizalmas tanácsot adok Szabadalmak kidolgozása megvédése és értékesitése iránt
Kérjen Bejegyzési Igazolványt:
ZOLTAN POLACHEK
Hites Szabadalmi Ügyvéd - Okl. Mérnök
1234 BROADWAY, NEW YORK

Szent István Napja

alkalmából, augusztus 20-án országos ünnep lesz egész Magyarországon. Amelyik magyar csak teheti, ezt a napot szeretteivel az az óhazában tölti el.

MAGYAROK! A legkitünöbb alkalom Magyarországba utazni B R É M A N keresztül.

GOYDICH ISTVÁN,

a Magyar Menház volt igazgatója, a Lloyd főtisztviselője lesz e zarándokutazás személyes vezetője, mely a L L O Y D egyik legpompásabb, legkedveltebb hajóján, a

DRESDEN

gőzösön lesz rendezve. A társaság a leggondosabb előkészületeket teszi, hogy ez az ut minden utas részére emlékezetes maradjon.

INDULÁS NEW YORKBÓL
1928 AUGUSZTUS 2-IKÁN

NEW YORKBÓL BUDAPESTIG ÉS VISSZA 3. OSZTÁLYON **$192.50**

MODERN HARMADIK OSZTÁLY. — KITÜNŐ KISZOLGÁLÁS. — G O N D O S ELLÁTÁS.

Mindenféle felvilágositásért forduljon a helyi ügynökhöz vagy

NORTH GERMAN LLOYD

32 BROADWAY — NEW YORK

Gyüléseznek W. Virginiában

Bittnerék ezzel óhajtanak a helyzeten segiteni. — A tehetetlenség szánalmas példáját mutatják. — Támadják azokat, akik erősitik a sztrájkot a kerületben. — Elcsépelt frázisokkal hozakodnak elő.

Észak West Virginia hosszu idő óta jellemző példáját szolgáltatja a tehetetlenségnek. Észak West Virginia szervezett bányászai olyan kezekben vannak, amelyek ugyszólván semmit sem tudnak tenni érdekükben és hogy ezen tehetetlenségüket leplezzék, mindenfélével megpróbálkoznak az utóbbi időkben.

Emlékszünk rá igen élénken, hogy még a nagy sztrájk előtti időkben Van Bittnerék ugyszólván minden három hónapban kiadtak egy kihivást, a munka abbahagyására szólitották fel a bányászokat. Ezek a kihivások nem hozták meg a hozzájuk füzött várakozást.

Rámutattunk arra, hogy ez a gyakorlat nagyon károsnak fog bizonyulni a jövőben, de hát a szervezet észak west virginiai urai jobban tudtak mindent.

Mikor aztán elérkezett az ideje annak, hogy igazán szrájkolni kellett volna, mikor igazán kivánatos lett volna, hogy a bányászok minél nagyobb tömegekben hagyják ott munkahelyüket, hogy minél kevesebb szén jöjjön ki arról a vidékről, akkor befagyott a sztrájk-kisérlet.

Akkor nem hallgattak már a bányászok Van Bittnerék szavára, mert nem látták semmi biztositékát azoknak a igéreteknek, amivel Van Bittner táplálta őket. Hiába költöttek el hatalmas összegeket erre a célra, a sztrájk csak nem akart bekövetkezni és Van Bittnerék nem tudták megmozgatni az igazi nagy tömegeket.

Nagyon kivánatos lett volna pedig, hogy a szervezetlen W. Virginiával szemben egy jól megszervezett Észak West Virginia álljon szemben, hogy legalább legyen a szervezetnek egy olyan erős vára, ahonnan alkalmas időkben terjeszkedni is tudnak. Ahonnan egyszer offenzivát tudnak inditani az állam déli része ellen, mely ha gyászos csatateret jelentett is a szervezet számára, de még mindig egy célként szerepelhetett.

Azonban nem tudták Észak West Virginiát sem teljesen beszervezni, nem tudták elérni azt, hogy legalább ez a vidék vegyen részt egyöntetüen a bányászok harcában.

Tartottak gyüléseket, melyeken régi elcsépelt frázisokat hallhatak a résztvevők a szónokoktól, de ezzel a ténnyel aztán be is volt fejezve az egész akció.

Most ugyanezt tapasztalhatjuk, nem tudom hányadik kiadásban. Gyüléseznek és a gyülést, mint egy hatalmas győzelmet igyekeznek elkönyvelni. Szerintük egyáltalán nem jelent sokat, hogy össze tudnak csődíteni vagy ezer embert, mert saját bevallásuk szerint ezeknek tekintélyes része a vidéki üzletemberekből tevődik össze és tekintélyes számban vesznek részt rajta a bányászok barátai is. Igaz ugyan, hogy ez a "bányászok barátai" nagyon tág fogalmat jelent, azonban ez még csak hagyján.

De hol vannak a bányászok? A világért sem akarjuk azt állitani, hogy például a legutóbbi fairmonti gyülésen egyáltalában nem voltak bányászok, azonban tagadhatatlan az is, hogy nagyon kevesen voltak. Olyan kevesen, hogy minden józan itélőképességü embert megdöbbentett volna ez a bányászok részéről tapasztalt részvétlenség.

Van Bittnerék mégis ugy igyekszenek beadni az egész gyülést, mint egy nagy sikert és mint egy olyan valamit, a mi hatalmas lépésekkel viszi előre a bányászok ügyét.

Mi magunk szeretnénk a legjobban, ha ez igy lenne, azonban nincsen semmi értelme annak, hogy ámitsuk önmagunkat. Sem a fairmonti gyülés, sem a hasonló természetü gyülések nem jelentenek sokat a szervezet szempontjából.

Gyüléseket nagyon könnyü tartani, mert hiszen mindig akad pár száz ember, akik puszta kiváncsiságból is elmennek oda, ez azonban még korántsem jelenti azt, hogy a gyülésnek fontos kihatásai is lesznek.

Ha aztán magát a gyülést vizsgáljuk meg, akkor még szomorubb tapasztalatra jutunk. Semmi olyan dolog nem hangzott el ott, ami uj lenne, amit még nem hallottunk volna. Az sem jelent semmit, hogy egyik szónoknak előkeritettek egy őrnagyot, aki nagy durral azt a kijelentést tette, hogy az ország közhangulata megváltozott a bányászokkal szemben.

Ez közismert dolog minden ujságolvasó ember előtt és mindez azóta történt, mióta a szenátusi bizottság lerántotta a leplet mindazokról a gazságokról, melyek a szénvidéken történtek és történnek.

Az sem uj előttünk, hogy a bányászok nem kapnak fair tárgyalást a bíróságok előtt és hogy ezek elfogultak a sztrájkolókkal szemben.

Ha csupán azért hivták össze a gyülést Bittnerék, hogy mindezen dolgokat nem tudom hányadszor ujra elmondhassák, akkor igazán kár volt a szervezet pénzét ilyen dolgokra pocsékolni. Kár volt minden egyes centért, ami erre a célra lett fordítva, mert a gyülés elérni semmit nem ért el és csupán arra volt jó, hogy néhány ember alaposan kibeszélhesse magát. Még ha valami uj ideával jöttek volna elő, akkor megértenők a gyülés célját, igy azonban nem jelentett semmit.

Azaz, hogy mégis emlitettek valamit, ami uj volt a maga nemében. Másutt elcsépelt dolog ugyan már, de Észak West Virginiában még az ujdonság erejével hat.

Bittner vehemens támadást intézett az ugynevezett vörösök ellen, akik alatt természetesen a Save the Union embereit kell érteni.

Az emberi természetből kifolyólag kiváncsi lehet mindenki, hogy mi volt az oka ennek a támadásnak. A szokásos vádakat már ismerjük. Ez a mozgalom tisztára "vörösökből" áll, akiket Moszkvából pénzelnek és akik a vörösök zsoldjában állva, tönkre akarják tenni a szervezetet.

Mindez nagyon erősen hangzik és talán hitelre is találna egyesek körében, ha nem találkoznánk ennek az ügynek egy másik fázisával is. Nemrégiben még azzal vádolták meg a Save the Union hiveit, hogy a tőkések pénzelik őket, hogy ezek egyenesen azzal a céllal fogadták őket szolgálatukba, hogy szétrobbantsák a szervezetet.

Az egyik vád csak olyan ostoba, mint a második. Az egyik vád agyonüti a másikat. Egyszer a tőkések szolgálatában állnak a Save the Unionisták, másszor pedig Moszkva pénzeli őket. Szinte kétségbeejtő, hogy ily ostobaságokkal még mindig elő lehet hozakodni.

Viszont szükség volt erre a második vádra. mert azt, hogy a tőkések fizetnek ezért a mozgalomért, esetleg még bizonyitani is kellett volna, mig az utóbbi esetben nincs és nem is lehet szó a bizonyitásról.

Ez utóbbi vádat minden felelősség nélkül lehet emelni, tehát kijelentették, hogy Moszkvából pénzelt vörösek a Save the Union emberei.

Ezeket az ostobaságokat Bittner is szükségesnek tartotta feltálalni hallgatóságának, amely tekintettel arra, hogy többnyire üzletemberekből állott, esetleg el is hitte azt. A vörös vádnak mindig van hitele, akármennyit is koptatták már a multban.

Arról azonban nagy bölcsen hallgatott Bittner, hogy miért ellensége ő ennyire ezeknek az állitólagos vöröseknek. Nem tartotta szükségesnek megemliteni, hogy ezek a vöröseknek bélyegezett bányászok, akik elégedetlenségük miatt kapták ezt a diszes jelzőt, többet tettek pár hónap alatt, mint ő évek során.

Elsiklott afelett, hogy a Save the Union több embert tudott kihivni a bányákból, mint ő valaha is remélt és hogy innen ered a nagy haragszomrád.

Nem könnyü dolog egy ellenfélnek érdemeit elismerni és bizonyos emberi nagyság is kell hozzá. Ebből a nagyságból Bitternél, sajnos, nem tudunk semmit sem tapasztalni.

Ezzel aztán el is volt intézve az egész gyülés. Tisztára epizódnak tartjuk például Bitternek ezt a megállapitását, hogy egy Lazelle nevü biró royaltykat huz egy bányától, melynek bányászai fölött itéletet is szokott hozni, mert ez az eset már közismert dolgot képez.

Kiváncsiak vagyunk most már és tisztelettel kérdjük, hogy mit célzott és mire volt jó ez a gyülés? Elérni semmit sem ért el. Ha még száz ilyen gyülést is tartanak, azok is eredménytelenek lesznek.

Mire való akkor a szervezet pénzét ilyen gyülésekre költeni? Vagy talán azt hiszik ezek a jó urak, hogy az ilyen gyülésekkel kiforditják a világot sarkaiból, vagy hogy megváltják a west virginiai bányászokat?

Nem hihetik ezt, mert hiszen nem tudunk elképzelni embert, aki hinni tudna ilyen lehetetlenségben. És nagyon valószinü, hogy ők sem hisznek ilyen eshetőségben.

Viszont tenni valamit mégis csak kell. Legalább látszatát kell kelteni annak, hogy fizetésüket nem hiába és nem ellenszolgálatok nélkül szedik fel. Épitő munkát nem képesek produkálni, tehát gyüléseznek. Tehetetlenségükben a primadonnáskodásnak ehhez az aránylag olcsó és elcsépelt módszeréhez menekülnek.

Elfelejtik azonban, hogy azok az idők elmultak, amikor az ilyen gyülésekkel hatni lehetett a bányászokra. Ma már a bányászok is tisztában vannak, hogy az ilyen gyülésektől nagyon keveset, de legtöbbször semmit sem várhatnak. És tudják azt is, hogy a szereplő szónokok megfelelő tiszteletdijak ellenében szórakoztatják őket pár órán keresztül, tehát mégis csak ők fizetik meg a beléptidijat.

Hogy mennyire tisztában vannak mindezzel, bizonyitja az a részvétlenség, amivel a fairmonti gyülés találkozott.

A bányászok beleuntak már a szónoklatokba, mert hallhattak belőlük már éppen eleget. Sokkal szivesebben vennének már egy kis cselekvést, ami tényleg javitana helyzetükön. Ezért szivesen és minden szemrehányás nélkül fizetnék meg annak költségeit is.

Viszont a szervezet észak west virginiai kerülete teljes eszmegyengeségben szenved és nem képes valami maradandót alkotni. Elhisszük, hogy ez nem mindennapi munka manapság, de akkor sem árultak el valami nagy leleményességet, mikor volt alkalom rá.

Hogy képzelik ezek után, hogy a bányászok továbbra is bizalmukkal tiszteljék meg és továbbra is vakon kövessék őket.

A bányászok hüek, azonban a vezérek nem tudják, hogy mit csináljanak ezzel a hüséggel.

—o—

HA EGYLETÉNEK

meghivóra, levélpapirra, boritékra, báli belépő jegyekre, lunch ticketekre, vagy egyéb szép kivitelü nyomtatvanyokra volna szüksége, ajánlja a Magyar Bányászlap Nyomdáját.

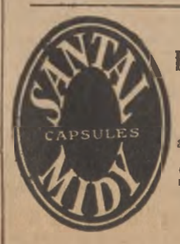

Hólyag bántalmakból eredő **fájdalmat** azonnal csillapit

Santal Midy

KAPSZULAKBAN

Kapható minden drug storeban

—o—

4 Magyar Bányászlapot bányászok irják bányászokról bányászoknak.

Készüljön

az amerikai magyarság augusztus 8-iki impozáns zarándokutjára. Készüljön erre az alkalomra, mely kétségtelenül az amerikai magyarság egyik legkimagaslóbb eseménye lesz.

Foglalja le

hogy jó helyet biztosithasson magának a hajón és egy igazán kellemes utban legyen része. Soha nem volt alkalma rá, hogy ilyen kedvező körülmények között és ilyen meglepő olcsó áron látogathassa meg az óhazát és igy semmi körülmények között ne mulassza el ezt az alkalmat.

Vegye meg

jegyét nálunk erre az alkalomra, mi készséggel állunk rendelkezésére az utazással kapcsolatos bárminemü kérdésben. Kérjen azonnal felvilágositást a zarándokut részleteit illetőleg.

HIMLER STATE BANK

HIMLERVILLE, KY. *HIMLERVILLE, KY.*

A BETEGSÉG KIADÁSSAL JÁR

és ennek oka gyakran a megromlott élelmiszer. A

COPELAND

VILLAMOS REFRIGERATOR

megakadályozza az élelmiszerben a bacillusok szaporodását, azt állandóan a megfelelő hőfokon tartja. tehát vigyáz az On egészségére.

Kérdezze meg orvosát, vagy kereskedőjét. Ezek azt fogják mondani, hogy az élelmiszer mindig 50 foknál alacsonyabb hőmérséklet alatt kell tartani, hogy a bacillusok ne szaporodjanak benne.

Gondoljon aztán arra, hogy a Copeland vigyáz az egészségére, — hogy élelmiszer kiadásai kisebbek. — hogy élelmiszere jobb izü, mert friss és hogy ez a befektetése tényleg meghozza a maga kamatját. Erdeklödjék még ma a COPELAND fagyasztógép után.

HOME HARDWARE & ELECTRIC CO.

WILLIAMSON, W. VA.

VÁDAK A UNIO VEZÉREI ELLEN

A szervezett bányászok egy tekintélyes csoportja megtagadta az engedelmességet. — Nem fognak tagsági dijakat fizetni. — Lewist cselekvésre hivják fel. — Cappellini eltávolitását követelik az elégedetlen bányászok.

Pennsylvániában az utóbbi időkben olyan események játszódtak le, melyek semmiképpen sem erősitik a szervezetnek amugy is erősen meggyengült helyzetét. A Save the Union mozgalom, melyet a szervezet jelenlegi vezetői bolsheviki irányzatnak jelöltek meg és amelyről már azt is "megállapitották", hogy Moszkvából kapja a pénzeket, nem az egyedüli, mely megoszlást jelent a szervezet soraiban.

A Save the Union mozgalom, amint ez letagadni már nem igen lehet, meglehetősen nagy port vert fel. Hatalmas tábort hoztak össze ennek a csoportosulásnak a vezetői és kétségtelen, hogy a radikális megoldás, melyet hirdetnek és mely legelsősorban is Lewisnak a szervezet éléről való eltávolitását követeli, nagyon rokonszenves a bányászok igen tekintélyes része előtt.

A Lewis rezsim természetesen lázadóknak jelentette ki mindazokat, akik azonositották magukat a Save the Union elveivel, mert ha sikerülne célt érniök, akkor ez Lewisnak a jelenlegi finom dzsábjába kerülne.

Vannak azonban olyan csoportok is a szervezett bányászok között, melyek dacára annak, hogy nem csatlakoztak a Save the Union mozgalomhoz, még sincsenek megelégedve a dolgok jelenlegi menetével és azonnali intézkedést követelnek sérelmeik orvoslását illetőleg, mert ellenkező esetben maguk veszik kezükbe sorsuk irányitását.

Legutóbb az első kerület szervezett bányászai juttatták kifejezésre panaszaikat és ez alkalommal megtagadták az engedelmességet is.

Az első kerületbe tartozó lokálok Scrantonban tartottak egy hatalmas tiltakozó gyülést, amely gyülésen a lokálok nagy többsége részt vett és amelynek határozatát eljuttatták Lewishoz is, hogy orvoslást találjanak bajaikra.

A határozattal azonban nem elégedtek meg, hanem kimondották azt is, hogy nem fogják fizetni a tagsági dijaikat mindaddig, amig intézkedés nem történik az ügyükben és panaszaikat illetőleg.

Az első kerület szervezett bányászainak sok és sulyos panasza van a kerület elnöke, Cappellini ellen. Azzal vádolják Cappellinit, hogy abból a hüségből, amelyet minden munkásvezértől meg lehet kivánni, nála nem tapasztalni semmit sem, sőt intézkedéseivel inkább a tőkések malmára hajtja a vizet.

Rendkivül sulyos vád az is, hogy Cappellini állitólag meg nem engedett célokra használta fel a szervezet pénzét, a mennyiben illetéktelen személyeknek fizetéseket utaltatott ki és igy egyenesen a bányászokat fosztotta meg azoktól a fillérektől, melyekre a szervezetnek most olyan nagy szüksége volna.

A scrantoni gyülés bányászai remélik, hogy Lewis alaposan meg fogja vizsgálni a helyzetet és orvosolni fogja a sérelmeket, annál is inkább, mert el vannak tökélve arra, hogy mindaddig, amig ez meg nem történik, passziv magatartást fognak követni a szervezettel szemben.

Nem az első eset ez, amikor vádakkal illették az első kerület elnökét és ugy látszik, hogy nem is az utolsó. Cappellini mindeddig a helyén maradt, tekintet nélkül arra, hogy milyen vádakat hoztak fel ellene. Lehetséges, hogy most is ez az eset fog megismétlődni.

El kell ismernünk azonban azt is, hogy a jelenben már nem tisztára panasztételről van szó. Ma már fenyegetéssel áll kapcsolatban az elégedetlenség, mert a dijak fizetésének megtagadása ezt jelenti.

Cappellini azonnal a gyülés után sietett kijelenteni, hogy az nem volt törvényes és szó sem lehet arról, hogy az elhangzott panaszokat figyelembe vegye a szervezet. Ez az ő álláspontja és ezen nem is lehet csodálkozni. A vádakat ő ellene emelték és csak természetes, hogy ő ezeket annyira igyekszik lerontani, amennyire csak lehet.

Viszont a szervezet központjának nagyon is komolyan kell mérlegelnie a helyzetet. Annál is nagyobb szükség van erre, mert a bányászok retorziós fenyegetése olyan dolog, amit nem igen lehet józan ésszel figyelmen kivül hagyni.

Feltétlenül meg kell vizsgálni a panaszokat és a vizsgálat eredményének megfelelőleg kell intézkedni is. A szervezet manapság nincsen abban a helyzetben, hogy megengedhetné magának egy teljes kerület feladásának luxusát. Már pedig az a veszély fenyeget, hogy a kerület, mint egy teljes egység, szakad el a szervezettől, hacsak nem tesznek valamit ebben az ügyben.

A fizetések megtagadása az utolsó fegyvert jelenti és ezt alaposan meg kell gondolniok Lewiséknak.

Tartunk azonban attól, hogy ebben az ügyben mégsem fog semmi történni. Tartunk attól, hogy Lewisék ezt a csoportot is lázadónak fogják kinevezni és bünösen hagyni fogják, hogy az leváljon a szervezet testéről.

A szervezett bányászoknak nem öröm az életük mostanában, ezt mindenki elismeri. Érdekes azonban, hogy a helyzetet éppen azok nem látják igy, akiknek a legjobban tisztában kellene lenniök azzal, hogy mi történik a szervezet kebelében.

Igy áll elő aztán az a helyzet, hogy a szervezet egyre gyengül, mert a panaszok hiába várnak orvoslásra. A fővezérek azonban érzik maguk is, hogy a tények ilyenfajta alakulásában jómaguk is bünösek és a legtöbb esetben nem óhajtanak eljárni a megvádolt vezérek ellen.

Pennsylvániában menteni kellene, ami még menthető, minden áldozatot meg kellene hozni, hogy az elégedetlen szervezett bányászok ne essenek a bányatőke karmaiba, azonban félünk, hogy ez nem fog megtörténni.

A Lewis párt szemében esztendők óta mindenki lázadó, a ki panasszal mer fellépni a vezetők ellen, tekintet nélkül arra, hogy igaza van, vagy sem. Ez a politika eredményezte azt, hogy a szervezet hadsorai manapság már meglehetősen megosztottak és ez a bomlási folyamat csak tovább fog folytatódni, ha továbbra is a régi módszerekre fognak esküdni a bányászvezérek.

Be kell ismerniök, meg kell látniok a szervezet vezetőinek, hogy nemcsak nekik vannak jogaik, hanem a tagságnak is és a kötelességek sem hárulnak teljes mértékben a szervezett bányászok vállaira.

Tartanak azonban a jeles vezér urak attól, hogy egy-egy kifogásolt személy eltávolitásával példát statuálnak, melyrájuk is alkalmazható lenne egykor és ez az oka annak, amiért nem tudunk valami nagyon hinni az első kerület panaszainak igazságos megbirálásában.

Bányatüzek csökkentése és megakadályozása

A szénbányákban a tüzet teljesen kiküszöbölni sohasem lehet, azonban megfelelő óvintézkedésekkel a tüzveszélyt annyira lehet csökkenteni, hogy nagyon kis mértékben fogja veszélyeztetni az emberéletet és a vagyont.

A bányatüzek előidézésében fontos szerepet játszik az a körülmény, hogy a kibányászott szén gyulékony, továbbá, hogy minden bányában előfordul kisebb-nagyobb mennyiségü gáz, hogy fatimberezés van a tető alátámasztása céljából, hogy ajtók és bradicsolások vannak, melyek a szellőztetést vannak hivatva eszközölni, valamint az, hogy a bányákban általánosan használnak többékevésbé gyulékony, vagy robbanó anyagokat, mint például olajat stb.

A bányatüzek keletkezésének sokféle oka van. Vannak közöttük olyanok is, melyeket nehezen hinne el az ember, viszont a tényekkel szemben nincsen helye a kételkedésnek. A bányatüzek eloltása rendkivül nehéz és veszedelmes feladatot képez, mivel a bányatüzben gázok fejlődnek, továbbá mert a gázos bányákban nagyon könnyen gázrobbanás állhat elő. Hogy egy bányatüzet ki lehessen oltani, vagy meg lehessen akadályozni annak terjedését, ahhoz megfelelő jártasság és elővigyázatosság szükséges.

A Bányahivatal nemrégiben adott ki egy, a tüzekkel foglalkozó füzetet, melyben 59 nagy bányatüzzel foglalkoznak és ezeknek minden egyes fázisát leirják, hogy ezáltal is segitsék a jövőben előfordulható tüzesetek veszedelmének elháritását. Ez az 59 bányatüz a rettentően nagy anyagi kár mellett még közel 400 embernek az életébe is került.

Tüzesetek mindenféle bányában előfordulhatnak, tekintet nélkül arra, hogy lignit, vagy anthracit bányáról van szó. Az sem számit, hogy a bánya gázos-e, vagy sem.

Vannak szenek, melyek bányászás közben, vagy után önmaguktól is meggyulladnak, azonban ezek az esetek nagyon ritkák és legtöbbnyire anthracit bányákban fordulnak elő.

A tüzesetek okainak száma nagyon sok, ugy, hogy egyetlen bányára sem lehet mondani, hogy ebből, vagy abból az okból kifolyólag érheti tüzveszedelem a bányát. A meggyulladást számtalan körülmény előidézheti, melyek között első helyen szerepel a menthan gáz jelenléte, a bányaberendezés tökéletlensége, azonban a legtöbb veszedelem mégis csak abból származik, hogy a bányában dolgozó emberek nem forditanak kellő gondot a nagyon is szükséges elővigyázatra.

A tüzlehetőségek száma ugyszólván napról-napra változik, aminek oka az, hogy ugy a bányászati methodusok, mint a bányafelszerelés állandó változáson mennek át. Például 25 évvel ezelőtt csak néhány bányában használtak biztonsági, vagy csukott lámpákat és általában veszélyes robbantószerek voltak használatban. Ennek az volt a következménye, hogy a tüzesetek legnagyobb része a nyitott lámpa és a fekete puskapor használata következtében történt, kivéve az öngyulladások eseteit.

Abban az időben villamos áramot alig használtak és igy az annak használatából eredő tüzesetek száma elenyészően csekély volt, mig manapság a villamosság is a tüzesetek egyik fő okozójának lépett elő.

Mennél mélyebb a bánya és mennél jobban halad előre benne a munka, annál több a gáz, következőleg a tüz veszélye növekszik.

Ha az érem másik oldalát nézzük, akkor azt látjuk, hogy a legtöbb helyen a villamos bányászlámpák és villamossággal müködő gépezetek használatát vezették be, tökéletesebb szellőztetést alkalmaznak, a biztonsági intézkedések alkalmazása általánosabb és tökéletesebb lett. Ugyancsak bevezették a nagyszerüen müködő oxigén apparátusokat, valamint a gázálarcokat — amely felszerelések mérhetetlenül sokat jelentenek a bányatüzek elleni küzdelemben — és ugyan csak találunk megszervezett osztagokat, melyek speciális kiképzésben részesülnek a tüzek elleni küzdelmet és mentést illetőleg.

Láthatjuk tehát, hogy amig az utolsó években a természetes okok, valamint ujabb mesterséges okok növelték a bánya tüzek eshetőségeinek számát, addig az ez elleni küzdelem annyira tökéletesedett, hogy mégis csökkenést tapasztalhatunk.

A Bányahivatal tüzetes vizsgálatokat végzett a tüzek keletkezésének okait illetőleg és az alábbi pontokban foglalja össze ezeket fontosságuknak megfelelőleg:

1. A nyilt lámpák lángralobbantják a gázt.
2. A fekete lőpor és dinamit meggyujtják a gázt, vagy szenet.
3. Tökéletlen motorokból eredő villamos szikrák a gázt gyujtják meg.
4. Az elektromos vezeték rövidzárlata meggyujtja a szenet és timbereket.
5. Önmaguktól eredő lokális tüzek.
6. Gáz, vagy szénporrobbanás szintén okozhat tüzet.
7. Áttüzesedett gépcsapágyak meggyujthatják a faanyagot, vagy olajos anyagokat.
8. A felszinről bányába jutó lángok, vagy üszkös anyagok szintén tüzet okozhatnak.

Hogy a veszedelmes bányatüzek elkerülhetők legyenek, megfelelő óvintézkedéseket kell alkalmazni. Ezeknek az óvintézkedéseknek még a felszinen kell kezdődniök.

A bánya szájához közel eső épületeknél nem szabad gyulékony épitőanyagokat használni. Különösen kerülni kell a fa használatát a shafteknél, valamint a szellőztető készülékeknél. Nem gyulékony agyagot kell használni a shaftek bélelésére, azok alján, valamint a slopok és driftek bejáratánál. Ha mégis fát használnak ezeken a helyeken, akkor megfelelő acélajtókat kell alkalmazni, melyeket a felszinről lehet becsukni drót, kábel, vagy másmilyen mechanikai eszköz alkalmazásával.

Azokat a helyeket, ahol a fő pumpa, transformaterek, vagy motorok vannak, vagy ahol olaj van felraktározva, tüzhatlan béleléssel kell ellátni és megfelelő acél, vagy cement ajtóval kivülről becsukhatni.

A villamosságot vezető drótoknak jól szigetelteknek kell lenniök és ahol csak keresztülvihető, a földben kell vezetni őket. Általában véve a villamos drótokat ugy kell elhelyezni, hogy azok ne kerülhessenek érintkezésbe fával, a bradicsolások gyulékony anyagával, valamint a falakkal. Biztonsági kapcsoló szerkezeteket kell használni és kerülni kell a drótok egyszerü összekapcsolását, vagy összeakasztását, minden szigetelő alkalmazása nélkül.

A fő szállitó utvonalakon, valamint a cross-cutokból a main entrikbe vezető megállók nál a kapufeleket is tüzhetlen anyagból kell késziteni. Ugyan csak tüzhatlan anyagot kell használni a végleg elhagyott részek lezárásánál is.

Tüz-kapuk alkalmazása az egyes sectionok bejáratánál szintén nagy szolgálatot tesznek a tüz elleni küzdelemben.

A tüzoltáshoz szükséges felszerelés magában foglalja a megfelelő mennyiségü vizet a felszinen. Vizvezetéknek a közelben léte, valamint a bányába való bevezetése is nagyban hozzájárul az esetleges tüz lekü zdéséhez. A bánya különböző részein nagyon tanácsos kis kézi fecskendőket helyezni el, valamint vödröket is. A modernül felszerelt bányákban ezen felszerelések mellett manapság már állandóan kéznél tartanak kémiai apparátusokat is, melyek vegyszerekkel oltják a kitört tüzet. Ezek különösen jól beváltak a gyakorlatban.

A fő szellőztető készüléknek mindig a felszinre kell nyilnia és kell, hogy mindkét irányban müködtethető legyen. Kisebb kézi szellőztető készülékek alkalmazása csak ott történjék, a hol erre szükség van, azonban ezek semmi esetre sem pótolhatják az állandó szellőztető készüléket.

A bradicsoláshoz szükséges gyulékony anyag jól védett helyeken legyen elhelyezve. Kőport állandóan kéznél kell tartani, hogy egy esetleges tüzet már csirájában el lehessen fojtani.

Az emberekre a tüzből eredő veszély nagyságát feltétlenül csökkenteni lehet egy tökéletes telefonhálózat alkalmazásával. Telefonállomásoknak a bánya minden fontosabb helyén kell lenniök.

Ugyancsak nagyban csökkenthető a tüzveszély, ha a tüz elleni felszerelésben vannak megfelelő gáz és széngáz, kémlő, valamint gázemelő apparátusok, amelyek részint magát a veszélyt csökkentik, másrészt pedig a tüz elleni küzdelemben vannak az ember segitségére.

Mivel a bányatüzet legnagyobb részét gondatlanság és tudatlanság okozza, a bányászok megfelelő oktatása nagy segitséget jelent a tüzveszedelem ieküzdésében.

Gyufa és öngyujtók használatát, valamint a dohányzást a bányákban nem szabadna megengedni. Az intelligensebb bányászokból egy mindig készen álló tüzoltó osztagot kell felállitani. Ezeket az osztagokat időnként, de állandóan és legalább is havonként egyszer gyakorlatoztatni kell, még pedig a bánya különböző részeiben és különböző okokból előállható feltett tüzesetekben.

A bányáról apróbb tervrajzokat ajánlatos késziteni, melyeket a bánya több helyén kell elhelyezni. Ezeknek a terv rajzoknak ábrázolniok kell a pumpák, vizvezetékek helyzetét, a szellőztető készülékek elhelyezését, a levegőjáratok irányát, az összes ajtókat, valamint az összes kijáratokat.

A térképen feltünő módon jelezni kell a vészkijáratok fekvését. Ezenkivül szintén több helyen kell elhelyezni utasitásokat, hogy mit kell tenni tüz esetében.

A bányászoknak egyik legnagyobb ellensége a tüz, mely ugyanugy veszélyezteti életüket, mint a bányászat egyéb leselkedő rémei. Éppen azért mindent el kell követniök, hogy megfelelő elővigyázattal és óvintézkedésekkel csökkentsék ezt a veszélyt.

Tüzek nagyon sokszor a bányászon kivül álló okokból is támadnak és nem szabad ezt még megtoldani gondatlansággal is.

Tüz esetén rendkivül fontos az is, hogy a bányász el ne veszitse a fejét, mert nagyon sok szerencsétlenség származott és származik abból, hogy a bányász a józan mérlegelés helyett olyan valamit tesz, ami a veszélyt még csak növeli.

Mindenekelőtt pedig szigoruan be kell tartani azt a jelszót, mely elővigyázatosságot parancsol a bányász életének megvédése érdekében.

—o—

ÓRIÁSI SZÉNTELEPEKET FEDEZTEK FEL MADAGASZKÁR SZIGETÉN

Madagaszkár szigete, mely eddig csak épületfával és farmterményekkel látta el Francia országot, rendkivül sokat emelkedett fontosságban, mióta ott óriási puhaszéntelepeket fedeztek fel.

A felfedezés egy huszonhárom év óta tartó kutatásnak volt az eredménye, amely kutatás kitünő geologusok vezetése alatt folyt. Dacára a hosszu ideig tartó és sikertelen munkának, a geologusok megmaradtak azon állitásuk mellett, hogy a szigeten kell szénnek lennie, mert a növényzetből erre következtettek. Most aztán bebizonyosodott, hogy állitásuk igaz volt.

Rendkivül vastag szénrétegeket találtak a sziget északi részén. A szénrétegek körülbelül egy 550 mértföld hosszu és 100 mértföld szélességü területen fekszenek.

A becslések szerint a most felfedezett széntelepekből több billió tonna puhaszenet tudnak majd kitermelni.

—o—

A SZENÁTUS TANULMÁNYOZÁS TÁRGYÁVÁ TESZI A MUNKANÉLKÜLISÉGET

A szenátus még elnapolása előtt javaslatot fogadott el, mely szerint vizsgálat tárgyává teszik a munkanélküliség okait és tanulmányozni fogják azt is, hogy miképpen lehetne a nélkülözőkön segiteni. Egyuttal pontos kimutatást is akarnak szerezni a munkanélküliekről. A határozati javaslatot La Follette szenátor nyujtotta be.

Metcalf szenátor, a Nevelésügyi és Munkaügyi Bizottság tagja ugy nyilatkozott, hogy teljes mértékben támogatja az inditványt, bár a vizsgálattól nem lehet várni, hogy meg fogja szüntetni a munkanélküliséget. Beismerte azonban, hogy ez a vizsgálat mégis jótékony hatásu lesz, mert fel fogja kelteni a közönség érdeklődését ezen rendkivül égető kérdés iránt.

—o—

A MATHERI BÁNYAROBBANÁS ÁLDOZATAI

A pennsylvániai bányában történt borzalmas szerencsétlenség áldozatainak számát pontosan tudjuk már. A robbanás idején 211 bányász tartózkodott a bányában, akik közül mindössze tizennégyet sikerült megmenteni. Egy tizenötödiket is élve hoztak a felszinre, ez azonban csakhamar meghalt a kórházban, ahová szállitották.

Igy a bányarobbanás áldozatainak száma összesen 197-et tesz ki. A bányaszakértők a robbanás óta a helyszinen tartózkodnak, hogy megállapitsák a katasztrófa okát, azonban mindeddig semmi jelentést nem adtak ki vizsgálatuk eredményéről.

—o—

ILLINOISBAN 1673-BAN BÁNYÁSZTAK ELŐSZÖR SZENET

Az Illinois Geological Survey kutatásai alapján kiderült, hogy Illinoisban már 1673-ban bányásztak szenet azokon a szénföldeken, melyeket szintén ugyanabban az évben fedeztek fel.

Egy 1674-ből származó térképen már szénterületeket találtak megjelölve. Ezen szénterületek a mostani Utica vidékén voltak. Az eddigi kutatások szerint ez a terület volt az, ahol legelőször bányásztak szenet az Egyesült Államokban s igy Illinois követelheti magának a babért, hogy ő volt a Unio első széntermelő állama.

TANULJON ANGOLUL!

Ha Amerikában boldogulni akar, meg kell tanulnia az ország nyelvét, az angolt. Célját ugy éri el, ha Kerekes Testvérek, Amerika legnagyobb magyar könyv- és zenemükereskedésétől, 208 E. 86th St., New York City megrendeli az alant felsorolt könyveket: Polgárosodási és Bevándorlási Tanácsadó $1, Angol-Magyar és Magyar-Angol Szótár $1, Angol-Magyar Levelező és Onügyvéd $1.50, Amerikai Nyelvmester, melyből tanitó nélkül megtanulhat angolul $1.50. A négy mü egyszerre rendelve csak $4.00.

—o—

1 *Magyar Bányászlapot bányászok irják bányászokról bányászoknak.*

MEGJELENT

a legérdekesebb, legtanulságosabb magyar könyv

AZ AMERIKAI MAGYARSÁG TÖRTÉNETE

Irta: KENDE GÉZA

Két kötet
Két dollár

KAPHATÓ

lapunk kiadóhivatalában
HIMLERVILLE, KENTUCKY
és a szerzőnél, kinek cime:

GÉZA KENDE
700 Huron Road Cleveland, O.

KI TUD MA ARRÓL, hogy az első amerikai magyar 343 évvel ezelőtt lépett amerikai földre? Az amerikai magyarság története már 343 éves. Ennek a 343 évnek szenzációs eseményekben, gazdag történetét állitotta össze és irta meg a Szabadság megbizásából Kende Géza. Ez a maradandó becsü történelmi munka uj, eddig soha meg nem irt eredeti eseményeket és azok szereplőit viszi az amerikai magyarság elé. Kende Géza történelmi kutatása minden részletre pontosan kiterjed és nemcsak a Washington korában szereplő magyarokról, Kossuth Lajos és az emigráció koráról, valamint a polgárháborun ban résztvett magyar hősökről számol be drámai lendületü elbeszélés formájában, de megirja a mai amerikai magyarság küzdelmes életét és minden megörökitésre vágó eseményét egész a mai napig. Hézagot pótló, nagyszerü vezetes könyv az amerikai magyarság történetén, amelyet minden magyarnak EL KELL OLVASNIA!

A Magyar Bányászlap

az amerikai magyar bányászok egyetlen lapja, mely szüntelenül a bevándorolt bányászok igazáért harcol

A Magyar Bányászlap

minden dolgában tanáccsal szolgál, minden ügyét dijmentesen elintézi. A szolgálatokért soha senkitől egy centet se fogadtunk el és nem is fogunk elfogadni.

Semmi egyebet sem kérünk ezért, minthogy, ha lejárt az előfizetése és ha dolgozik, ujitsa meg előfizetését és ha lehet,

SZEREZZEN UJ HIVEKET LAPUNKNAK

Minél nagyobb a táborunk, annál eredményesebben tudunk harcolni a magyar bányászokért.

A Magyar Bányászlap

előfizetési ára egy évre 2 dollár, Jugosláviába, Romániába, Burgerlandba 3 dollár. (Magyarország területéről ezidőszerint ki van tiltva a Magyar Bányászlap).

Cim:

Magyar Bányászlap
Himlerville, Kentucky

Óhazai mesék....

A PATAK TITKA

Irta: SZENTIMREI MÁRTHA

(Folytatás)

Rázta az öklét, mintha valakit fenyegetne. Egyszer kinyitotta szemeit s nézése olyan rettentő volt, hogy Rózsi nem tudott tovább mellette maradni: kifutott az ösvényre, Torzsáné elé. Jó idő telt bele, mig jött az öreg asszony. Köszvényes lábai nem tudtak sietni, de neki nem is volt már semmi sürgős.

— Mi leli az uradat? — kiáltotta messziről.

— Jaj.... nem tudom.... oda van nagyon.... nézze meg.

— Mért nem raktál vizesruhát a fejére, az mindenről jó — dohogott Torzsáné.

— Eszembe se jutott, annyira megrémitett.

— Mikor vette elő a baj, régebben panaszkodott valamiről?

— Soha. Most is jókedvüen érkezett. Evett, ivott, aztán csak hirtelen elvágódott. Siessünk, az Isten áldja meg, tegyük fel az ágyra, magam nem birtam, a földön fekszik.

— Ejnye.... ejnye.... vérmes ember.... csak tán nem ütötte meg a guta?

Siettek. A küszöbnél Rózsi megállt.

— Menjen elől Kati néném, én nem merek benyitni....

— No csak legyen bátorságod. Én nem tudom, milyenek a mai menyecskék, tulsok is bennük a mersz, amire nem kell, de betegség, halál esetén álljon helyt az öreg Kati néni.

— Olyan rettentően nézett rám....

— Akárhogy, csak gyere.... a hites urad mellett a helyed.

Kezénél fogva behuzta magával. Bujdosó ott hevert a földön mozdulatlanul, a párnát bizonyára kinjában a szoba másik sarkába hajitotta. Térdei felzsugorodtak, ökölbe szorult jobbjával mintha le akarta volna ütni láthatatlan ellenségét, mely igy leteritette. Iszonyuan eltorzult arcából kimeredtek megüvegesedett szemei. Torzsáné letérdelt mellé, megtapogatta, azonnal látta, hogy nincs már benne élet, bár még meleg. Lefogta szemeit.... de hiába! A szemhéjjak ujra és ujra kinyiltak: vérfagyasztó volt.

— Hirtelen maradtál árva, hirtelen özvegy is — mondta csendesen Torzsáné.

— Jaj Istenem.... jaj Istenem.... hát vége.... csakugyan vége? — törölte kezeit Rózsi, de könny nem jött a szemébe.

— Én ugy látom, hogy már nem kell neki doktor.... de hát majd megnézi, ha küldtél érte. Csak fel birnánk tenni az ágyra.... szedd össze magadat, segits...

Reszketve, nyögve vonszolták a hatalmas testet, majd megszakadtak bele, mig az ágyra emelték, kinyujtóztatták. Torzsáné megállt az ágy lábánál és imádkozott. Rózsi leszedte az asztalt, melyen még ott állt a kenyér, vaj, sör, ahogy Bujdosó falatozott. Künn a sörösüveget egy kőhöz csapta, hogy ezer darabra tört. A cserepeket a szemétdombra lökte.... de talán maga sem tudta, hogy mit csinál.

— Özvegy vagy.... özvegy.... mintha maga a gonosz suttogta volna fülébe. Most már a Garaboncié lehetsz.

Meggyujtotta a lámpát, bevitte a szobába, de nem mert az ágyra nézni.

— Most elmegyek, majd küldök valakitől szentelt gyertyát és virrasztókat.

— Jaj, ne menjen el, édes Kati néném, várja meg a doktort, ne hagyjon magamban.

— Mit félsz? A halott nem bánt senkit.

— Én is szörnyet halok, ha egyedül hagy vele.

— Jól van no.... jól bánt veled ugy-e, az urad?

— Mindig.

— Hát most is jót cselekedett veled, elment az utadból.

Szurós tekintet kisérte ezeket a szavakat, melyekre felelni kellett volna valamit, de a buta kis menyecske nem tudott visszavágni. Kötényébe temette arcát. A petroleumlámpa kisérteties árnyakat vetett a falra.

— Előttem ne tedd magad. Muszájból mentél hozzá, öreg volt hozzád.

— Azért megbecsültem.

— Megcsaltad. Mindenki beszéli.

— Nem igaz.

Kutyaugatás hangzott künn. A doktor jött sietve Bálintkával.

— Hol a beteg?

— Halott van itt, tekintetes ur — lépett elébe Torzsáné. A holtra vált Bálintkát figyelembe se vette. Kezébe fogta a lámpát s az ágyra világitott. A doktor megvizsgálta a kihült tetemet, kikérdezte halálának körülményeit. Aztán leült az asztal mellé s kiállitotta halotti bizonyitványt. A halál okául agyvérzést irt be. Szólt még egy-két vigasztaló szót Rózsihoz s menőben megsimogatta Bálintkát, aki a sarokban keservesen sirt.

Az orvos távozása után az asszonyok Bálintkát akarták a faluba küldeni szentelt gyertyákért, de a fáradt, ijedt gyerek nem engedelmeskedett, nem tudtak belelket verni, csak reszketett s igy Rózsi, mintsem egyedül maradjon a halottal, maga ment a faluba gyertyákért a sötét erdőn keresztül. Hiszen máskor is tett ilyen utat, ha muszáj volt s azzal erősitette szivét, hogy Isten mindenütt vele van! De vele van-e a házasságtörő asszonnyal? A sürü lombok elfogták a csillagfényt is, egy-egy bojtorján, vagy tüske megfogta ruháját, mintha a sátán kapdosott volna utána. A rossz lelkiismeret terhével keservesen botorkázott az ösvényen, majd hogy sokára kiért az erdőből s a falu kivilágitott ablakai mint szentjános bogarak ragyogtak felé a távolból, eszeveszett futásnak eredt. A szövetkezetet éppen be akarta csukni az inasgyerek, mikor gyergyát kért. Amint megkapta csomagját, Tarisznyásékhoz zörgetett be, az öreg párhoz. A kis ablak kinyilt.

— Te vagy, Rózsi? — szólt a gazda. — Hol jársz itt ilyenkor magadban?

(Tán elzavarta az ura — gondolta magában a hallgatódzó Tarisznyásné.)

— Az Isten szent szerelmére kérem Márton bátyám, jöjjenek el virrasztani, az uram meghalt!

— Gyere be no.... csak ennyit szólt némi idő mulva a meglepődött aggastyán.

— Nem lehet.... még többeknek is szólni kell.

— Csak gyere.... majd én idehivok mindenkit.

Mig ő beszélt, felesége már ki is ment Rózsiért, borzongató ujságokra kiváncsian.

— Meglőtték az uradat? Egyebet nem gondolhatok.... valami fatolvaj.... kire gyanakszol?

— Senkire! Gutaütés érte.

— Hirtelen jön a szerencsétlenség....

Az asszony bevezette Rózsit, aki csak leesett a lócára. Tarisznyás ment hirt adni azoknak az öreg embereknek és asszonyoknak, akik kegyességből virrasztani szoktak halottak mellett. Tarisznyásné meg elővette a szentelt gyertyát, mely készenlétben van minden jámbor katholikus háznál. A virrasztók elég hamar összegyülekeztek. Mindnyájan törődött, elnyütt férfiak, nők, akikre ráfért volna az éjszakai nyugodalom. De ilyen esetben nagyobb bennük az emberség a fáradtságnál, kölcsönbe megy, hiszen közel az idő, midőn mellettük is kell virrasztani! Vigasztaló szavakat nem igen szóltak Rózsinak, egy-két szó esett a mulandóságról, aztán az, aki a lámpást hozta, megindult.

Az asszonyok kendőikbe huzódva, a görnyedt emberek köhécselve, hallgatagon kisérték az özvegy menyecskét, aki a szemük előtt nőtt fel, de akit nem sajnáltak, mert magukban k..... nevezték. A felhők közül kibukkanó hold fényében mintha kisértetek ballagtak volna az erdő felé. Talán még meg se érkeztek az erdőőr kihült teteméhez, mikor Dobosék megtudták a szomoru ujságot az egyik virrasztó gyermekeitől. Dobosné csak nézett, olyan lett, mint a fal, aztán elvágódott. Lidi jajgatva locsolta fel. (Garabonci éppen ott volt nála.) Mikor az asszony magához tért, az ura szemrehányóan mondta neki:

— De rettentő gyenge szived van.... mit ijedsz meg annyira, holott nem is szivelhetted Bujdosót?

Dobosné, szokása ellenére, nem torkolta le az urát, csak nézett maga elé mereven.

Garabonci aztán hamarosan elköszönt, bár marasztották. Hazafelé indult, mélyen elgondolkodva.... és öntudatlanul az erdő felé vette utját, ahol most halott van, az az ember, aki előbb birta szeretőjét, mint ő. Gyülölte, bár kiszenvedett. (Milyen jól áll majd Rózsinak a gyászkendő.) Ellenállhatatlan vágyat érzett, hogy lássa. Be nem mehet hozzá, de az ablakon keresztül talán megpillantja.... A házig ment, körülötte őgyelgett, majd az ablakhoz lopódzott, melynek pipifüggönyét elfelejtette behuzni Rózsi, egyenesen benézhetett. A virrasztók imádkoztak, egyik-másik elbóbiskolt. Bálintkát sirás közben elnyomta az álom, a lócán hevert. Rózsi ölbeejtett kezekkel egy kis széken ült az ablakhoz közel, mely nem volt egészen betéve. A leskelődő legény visszahuzódott s egy cserfatörzs mögé huzódva utánozta a kuvik szavát. Rózsi felrezzent.... talán rettegett a kuvikszótól, vagy.... ismerte ezt a jelt? Nemsokára kiment s a ház végénél halk, gyors szavak esek.

— Meglátják.... minek jött ide?

— Nem volt nyugtom, mióta hallottam....

— Rám szakadt a baj....

— Majd csak tulesel mindenen.... aztán....

Magához szoritotta s a törődött menyecske egy szempillantásig engedelmesen megpihent a mellén.

— Most már menjen.... senki meg ne lássa.

— Ne félj, a világosról nem látni ki a sötétbe, még ha közel állnánk is az ablakhoz.

— Kiléphet valaki....

— Ne sirjál, boldogok leszünk.

— Nem veszi el Lidit?

— Kell a kutyának!

Ezért a várva-várt szaváért kapott Garabonci egy szenvedélyes csókot. Azt mondják, hogy a halott lelke a temetésig még ott lebeg a kihült tetem közelében. Ha ez igaz, mit érezhetett a szegény Bujdosó?

Rózsi jó ideig még akkor is a cserfához támaszkodva állt, mikor Garabonci elment. Most a harmatos éjszaka sötétje nem volt oly félelmetes, mint a rettentően eltorzult arcu halott ravatala körül imbolygó gyertyák fénye.

A SZÖRNYÜ GYANU

Reggel Rózsi Tarisznyással sürgönyt adatott fel anyósának. Vártak is rá a temetéssel, mint illik. Bálintka ment elébe a vasuthoz. Amint meglátta unokáját, a gyászos anya, zokogva borult rá.

— Jaj, te szegény árvám, most már egészen árva vagy.... mi történt apáddal?

Bálintka elmondta ugy, ahogy gyerekésszel felérte. Mig Pagonyon keresztülmentek, több asszonnyal, köztük Dobosnéval találkoztak, akik szintén a temetésre igyekeztek, ezek csatlakoztak Bujdosnéhoz s a maguk módján több jóakarattal, mint ügyességgel vigasztalták.

— Hasztalan emészti magát asszonyság, azzal már nem költi fel!

— Egyszer mink is utána megyünk.

— Neki meg tán jobb is igy, hogy nem jött rá semmire....

— Mire céloz? — kapta fel Bujdosóné a szót.

— Nem tudja meg, hogy tulnézett rajta a menyecske.

— Megcsalta az a — cifra?

Harag tüze felszikkasztotta az anya pergő könnyeit.

— Mindenki beszéli.... a régi szeretőjével.

Az anya szivét fájdalmán kivül most hirtelen támadt gyanu is összemarkolta.

— Akkor.... ő étette meg szegény fiamat! — szaladt ki a száján erős meggyőződéssel.

A többiek összenéztek, mindegyik fejében megfordult már ez a gondolat, kimondani egyik sem merte, de most elhitte valamennyi.

— Semmit se lehet tudni....

(Folytatása következik)

NÉGY BIHARMEGYEI KÖZSÉGBEN ELKERGETTÉK A BIRÓT ÉS JEGYZŐT

A gyulafehérvári beláthatatlan következményünek igérkező nagygyülés nem hozott ugyan nyilt forradalmi megmozdulást, de egyes vidékeken, különösen Biharmegyében élénken mutatkoztak a gyülés utóhullámai. Biharmegyében a móc vidékek éhező lakosai lelkesedéssel várták vissza a kiküldött delegátusokat, akik ezt felelték a nép kérdezősködésére: — Itt a szabadság, ezután az lesz, amit a nép akar. Ezt határoztuk. — A nyomorgó oláh parasztoknak több sem kellett. Négy községben, Petrócon, Gurányban, Vaskóhn és Tenkeszéplakon felzendült a nép, elkergették a jegyzőket, birákat és elfoglalták a községházát és ujból berendezkedtek benne. Gurány községben nagyobb arányu rombolássá fajult a helyzet, mert az ott lakó Harmoján erdőmérnök sok panaszra adott okot, állandóan erőszakoskodott az emberekkel. A parasztok körülvették az erdőmérnök lakását és hivatalát, amelyet az erdőőrök és Harmoján belső cselédei védelmeztek. Formális harc fejlődött ki, végül a falusiak győztek, megrohanták az irattárt és a lakást, amelynek berendezését izzé-porrá törték. Az erdőmérnök alig tudott elmenekülni. A belényesi csendőrparancsnokságtól egy zászlóalj csendőrt küldtek Gurányba és a másik három községbe, ahol most helyreállott a rend. A zavargók ellen megindították az eljárást.

(Uj Nemzedék)

HA ön kellemes izü, egészséges hüsitő italt akar inni, követelje mindenütt a

CHERO COLA
CHERRY BLOSSOM
ORANGE vagy PEACHES
hüsitőket

BLATZ ÉS WIDEMAN SÖRÖK KIVÁLÓ IZÜEK!

SANITARY BOTTLING CO.
WILLIAMSON, W. VA.

MELLBELŐTTE MAGÁT ÉS MEGHALT A KISVÁRDAI KÓRHÁZI ORVOS NEJE

Kisvárda községben nagy megdöbbenést keltett egy öngyilkosság, mely a kisvárdai kórház egyik orvosi szobájában történt. Az öngyilkos egy kisvárdai orvosnak, dr. Szabó Károlynak a felesége, aki maga is orvosa a kórháznak. A fiatal asszony revolverrel mellbelőtte magát és meghalt. Senkisem tudja magyarázatát adni annak, hogy a fiatal orvosnő miért dobta el magától az életet.

(Magyarország)

VÉRESRE VERTÉK A KÖZSÉGI BIRÓT, MERT MEGHIUSITOTTA A FÖLDVÁSÁRLÁSUKAT

Pap Mihály rátoni gazda nemrégen földet akart venni Berei Imre rátoni gazdatársától, de Birtalan János rátoni biró óvatosságot ajánlott Pap Mihálynak és igy a földvásár meghiusult. Berei Imre ezért nagyon megharagudott Birtalan Jánosra és egy este fiaival a lakásukra csalva véresre verték a birót s talán meg is ölték volna, ha a nagy zenebonára előcsődülő szomszédok meg nem szabaditják a bajba került birót. Bereiék ellen eljárást inditottak.

(Szilágyság)

MEGVADULT ÉS ELSZABADULT BIKA AZ ÁLLOMÁSI VÁRÓTEREMBEN

Besztercebányán borzalmas perceket élt át néhány utas a vasuti nagyállomás III. osztályu várótermében és a perronon, ahová egy megvadult és vezetőitől elszabadult bika ront tott be. A jelzett időben ugyanis Andrasován András besztercebányai marhakereskedő egy hatalmas bikát akart Csehországba szállitani, melynek mind a négy lába meg volt köt ve, nehogy a járókelőkben kárt tegyen. Az állomástól pár száz méternyire a bika valamitől megriadt és a három vezető kezéből kirántva a kötelékeket, a kommunista otthon felé rohant. Innen felkerülve az állomás főépülete felé, a járókelők a megvadult bikát a hajcsárok felé akarták visszatéríteni, mire az, egy gyermekkocsit felboritva, a szellőztetés végett kinyitott ajtón át a III. osztályu váróterembe, majd innen a másik ajtón át a perronra rohant, ahol aztán a korlát állta utját és a megérkező hajcsárok megfékezték. A gyermekkocsiban Babizs József napszámos két éves leánykája volt, aki kiesett a kocsiból, de csodálatosképp semmi baja sem történt. A váróteremben és a perronon is többen voltak jelen, akik a megvadult és bömbölő bika elől a szabadba, vagy a perron korlátján átugorva, az állomás térségére menekültek. Szerencse, hogy a borzalmas eset nem egy negyed órával később történt, mikor a zólyombrezói vasgyár munkásai a vasárnapi munkaszünetre érkeznek meg, mert ilyenkor a besztercebányai nagyállomás váróterme és a perron tele van közönséggel.

(Földmives, Pozsony)

EGY MOSTOHAAPA ELCSÁBITOTTA TIZENEGY ÉVES LEÁNYÁT

A budapesti rendőrségen egy megtört asszony sirva adta elő, hogy első házasságából származó tizenegy éves leányát második férje halálos fenyegetésekkel elcsábitotta. A megdöbbentő esetet ugy tudta meg, hogy kisleánya az utóbbi időben állandó rosszullétről panaszkodott. Az orvosi vizsgálat megállapitotta, hogy a tizenegy éves lányka anyai örömök előtt áll. A kislány aztán bevallotta anyjának, hogy öt hónappal ezelőtt mostohaapja csábitotta el. A rendőrség a mostohaapát előállitotta.

(Brassói Lapok)

FURFANGOS MÓDON CSAPOTT BE EGY LEÁNYT

Németh Mária Nagykanizsáról származó nő csalás és kerités miatt már többször volt büntetve; most is börtönben ül. Legutóbb, hogy pénzt szerezzen, egy fiatal leány közelébe férkőzött, akivel elhitette, hogy egy "hadnagy" szerelmes belé és feleségül akarja venni. Nap-nap után kapta a fiatal leány a szerelmes leveleket az ismeretlen hadnagytól s végre valóban elhitte, hogy hódolója lángoló szerelemre gyul ladt iránta. Később olyan tartalmu levelek érkeztek a lányhoz, hogy ismeretlen szerelmese beteg, a csapatkórházban fekszik és sürgősen pénzre van szüksége. A leány az ismeretlen hadnagynak elküldte a keresményét, az ismeretlen hadnagy pedig nem volt más, mint Németh Mária egyik közeli rokona: Németh Ferenc, ő irta a leveleket Németh Mária biztatására. A pénzt azonban Németh Mária vágta zsebre. A leánynak végül is feltünt a dolog, feljelentést tett a rendőrségen. Órák alatt kinyomozták a hadnagy ur személyét. Németh Mária ellen megindult az ujabb eljárás.

(Magyarország)

DOLLÁROK KALANDOS UTJA A PÁRNÁBÓL — A RÉPÁBA

Régóta haragos viszonyban élt már anyjával, Czuppon Józsefnével Csiráki Kálmánné pölöskei fiatal asszony. Czupponné Orosztonyban lakik, egy fia pedig Amerikában él. A fiu szorgalmasan küldözgette haza anyjának a dollárokat és az öregasszony a pénzt párnájában rejtette el. Csiráki Kálmánné észrevette, hogy édesanyja hova rejti a dollárokat és egy napon, mikor anyja nem volt otthon, Pölöskéről szekéren Orosztonyba ment. A szekéren krumpli és répa volt. A fiatal asszony bement az anyja házába és a párnából kiszedte a dollárokat. Jól el akarta rejteni a pénzt és ezért néhány répát meglékelt és a dollárokat a répába dugta. Azután visszahajtott Pölöskére. Az öregasszony néhány óra mulva hazatért és mindjárt megnézte, vajjon megvannak-e a dollárjai s mikor látta, hogy a féltve őrzött dollárok eltünték, rögtön leányára gyanakodott és a csendőrségre szaladt. A csendőrök átmentek Pölöskére és vallatóra fogták Csiráki Kálmánnét, aki esküdözött és tagadta, hogy ő lopta el a dollárokat. Végül is addig kutattak nála, amig észrevették a meglékelt répákat és azokban megtalálták a dollárokat.

(Magyarország)

A Magyar Bányászlapot bányászok irják bányászokról bányászoknak.

MI UJSÁG HIMLERVILLEN?

Az elmult héten két napot dolgoztak a Himler Coal Co. bányájában.

Szombaton este a moziban a French Dressing cimü kitünő darab kerül bemutatásra és ennek főszerepeit az általános közkedveltségnek örvendő H. B. Warner, Clive Brook és Lois Wilson alakitják. Egy kitünő vigjáték egésziti ki a müsort.

Vasárnap este egy kitünő magyar moziszinésznő, Putti Lya alakitásában lesz alkalma a közönségnek gyönyörködni, aki a God Gave Me 20 Cents cimü elsőrangu Paramount darabban Lois Moore-ral, továbbá Jack Mulhallal és William Collier Jr.-ral nagyszerü játékot produkál. Putti Lyát már eddig ismert darabjain keresztül is megszerette a közönség és hisszük, népszerüségét jelen képe csak öregbiteni fogja.

A mozi vezetősége, csak hogy minél többen élvezhessék ezt a kitünő darabot, tekintet nélkül a kép költséges voltára, a szokásos belépti dijak mellett rendezi az előadást.

—o—

KOZÁKOKAT AKARNAK A BÁNYAURAK

Érdekes megfigyelni, hogy milyen mesterkedéssel akarják elfogadtatni az ohioi bányaurak azon tervüket, mely az állami rendőrség, vagy népiesebb nyelven kifejezve magunkat, a kozákok felállitását célozza.

Hasonló törvényjavaslatot már többször benyujtottak az ohioi törvényhozásban, azonban mindeddig nem sikerült a csel.

Most az Ohio Chamber of Commerce vette kezébe az ügyet és nagyban korteskedik a terv keresztülvitele mellett. Különösen a farmereket csalogatják nagyban a táborukba. Ezeket azzal a csalétekkel kábitják el, hogy pár száz állami rendőr cirkálása az utakon nagyon jól jönne nekik, mert igy csakhamar megszünnének a gyakori csirkelopások.

Mondja aztán még valaki, hogy nem leleményesek a bányaurak, mikor arról van szó, hogy valami maszlagot kell beadni a jámbor és mitsem sejtő közönségnek.

—o—

GYAKRABBAN ROBBANNAK A SZERVEZETLEN BÁNYÁK

A matheri, Pa. borzalmas robbanással kapcsolatban, mikor is közel kétszáz bajtársunk lelte halálát, a szervezett bányászok lapja egy kis statisztikát közöl, melyben az 1917-től történt robbanásokat öleli fel.

Ezen statisztika szerint 917-től napjainkig 15 olyan robbanás történt, mely 50-nél több ember életébe került. Ezen robbanások közül 11 szervezetlen bányákban történt. A szervezetlen bányákban végbement robbanások áldozatainak száma 1176-ra rug, mig a szervezett bányákban történt négy nagyobb robbanás alkalmával 320 ember halt meg.

A szervezetlen bányákban előfordult robbanások az áldozatok számát véve tekintetbe, igy sorakoznak egymás után: Mather, Pa. 200, Castle Gate, Utah 171, Hastings, Colo. 121, Dawson, N. M. 120 és Benwood, W. Va. 119.

A statisztika tehát azt mutatja, hogy ahol a bányászok kötelesek elfogadni a bányaurak munkafeltételeit, sokkal gyakoribbak a robbanások, mint a szervezett bányákban, ahol az óvintézkedések megfelelő alkalmazásába a bányászoknak is van beleszólásuk.

—o—

GYÁSZMAGYAROK

(Folytatás az 1-sö oldalról)

rit arra, hogy elvállalják a gyalázatos sztrájktörő munkát, de kapzsiságukban mégis megteszik ezt. Akik kiélvezték mindazt, amit a bányászok közössége adni tudott nekik és most, hogy ez az édesanya kifogyott kincseiből, galádul hátat fordítanak neki és megmarják, mint a kigyó.

Ilyen természetü magyar sztrájktörőkről vettünk hirt az utóbbi napokban. Ilyen keblen melengetett kigyókról, akik elárultak mindazt, amit harcoló munkástestvéreik szentnek tartanak.

Mindeddig szedték a bányászsegélyt és most elmentek sztrájktörőknek. Tudták már régen, hogy a szkebmunkát fogják választani, de azért volt szivük elvenni a kenyeret azok szájából, akik arra igazán rászorultak volna.

Három ilyen magyar sztrájk törőről irtak nekünk, akik Bairdfordon, Pa. szégyent és gyalázatot hoztak a magyar névre.

Nem lettek volna rászorulva, hogy judáspénzért eláruljak éhező testvéreiket, mert az egyik például masina mellett dolgozott már évek óta és igy többet keresett, mint a többiek. Most mégis fiastól együtt állt be a sztrájktörők gyászos táborába. Kirkner Sándornak hivják ezt a gyászmagyart, mig a másik kettő: Monos Imre stóros és Mike Ádám, aki egyébként bizalmi állást is töltött be.

Nem tudjuk, hogy hogy eshet nekik most a kenyér, de kell, hogy érezzék rajta szenvedő testvéreik keserü könnyeit. Akiket elárultak, akiket cserbenhagytak, akikre gyalázatot hoztak.

Ezek a gyászmagyarok gyalázatos tettükkel kiközösitették magukat abból a közösségből, amit a bányászok testvériségének hivnak és nem érdemlik meg még azt sem, hogy volt bajtársaik megismerjék őket a jövőben, ha a sors véletlenül összehozza őket.

Szenvedni, éhes gyomorral lefeküdni nem kellemes dolog, áldozatot hozni egy nemes ügyért csak tetőtől-talpig becsületes emberek tudnak. De mégis jobb szenvedni, áldozatot hozni, mint a gyalázat fertőjébe feküdni, még akkor is, ha ez az utóbbi kényelmesebb dolog.

Ezek a gyászmagyarok és minden gyászmagyar, aki édes testvére ellen támad, örökre eljátszotta azt a jogot, ami talán megillette volna. Ezek soha többé nem kérhetnek részt maguknak a győzelemből, mely bizonyosan jönni fog egyszer.

Lehet, hogy addig sokat kell még szenvednünk, lehet, hogy sok keserüséget kell átélnünk, de a győzelem annál édesebb lesz.

De a judásoknak a győzelem asztalánál nem lesz helyük.

—o—

A TRINER KESERÜ BOR

azonnal hat. On jobban fog kinézni és jól fogja érezni magát. "Edinborg, Pa. May 5. Jobban tudok enni és mindenki azt mondja, hogy jobban is nézek ki. Oszinte köszönettel George Hreha." Ez valóban egy páratlan gyomorerősitő. Minden drug storeban kapható.

MEGÉRKEZETT!
A GÁLYARAB
vagy
A VELENCEI REMES EJ
érdekfeszitő füzetes regény
20 FÜZET ÁRA $1
50 füzet egyszerre rendelve csak $2.25
Postaköltségre, csomagolásra és biztositásra 25 cent melléklendő
KEREKES TESTVÉREK
NEW YORK CITY
208 EAST 86TH STREET

Magyar Bányászlapot bányászok irják bányászokról bányászoknak.

MULATSÁGOK A MAGYAR BÁNYAPLÉZEKEN.

Minden egylet báli hirdetését ingyen közöljük e rovatban, mely egylet a Magyar Bányászlap nyomtatványait készitteti a mulatsághoz szükséges nyomtatványokat.)

A Loganvölgyi Magyar Egyház pénztára javára 1928 junius 16-án, szombaton délután 5 órai kezdettel Loganban a Gyöngyösi János tánctermében Fényes Bál fog tartatni. A zenét a loganvölgyi magyar zenekar szolgáltatja. Belépti dij: férfiaknak $1.00, nőknek 25c.

A Columbus-i Egyesült Magyar Prot. Egyház trustee tagjai a lelkész-lakás adósságalapra 1928 junius 17-én, vasárnap a Heimandale Parkban nagyszabásu pikniket rendez. Husitőkről, harapnivalókról, valamint kitünő zenéről gondoskodik a rendezőség. Belépti dij férfiaknak 50c, nőknek 25c.

A Leisenringi Magyar Munkás Segély Egylet 22-ik osztálya, Monaville, W. Va. 1928 junius 30-án az Ellis Ball Park korcsolyázó termében Fényes bált rendez, melyre a logani és vidéki magyarságot tisztelettel meghivja. Belépti dij: férfiaknak $1.00, nőknek és 12 éven felüli gyermekeknek 25c. A zenét az Arnóczki rézbandája fogja szolgáltatni. A mulatság este 6 órakor kezdődik.

Az Első Tug River-i Magyar Munkás Betegsegélyző Egylet 1-sö Osztálya, Filbert, W. Va. 1928 julius 3-án Fényes Bált rendez a Filberti Hallban. A zenét a 11-esi jazzbanda szolgáltatja Kaman La jos vezetésével. Belépti dij: férfiaknak $1.00, nőknek 25c. A mulatság este 8 órakor kezdődik.

A Munkás Betegsegélyző Szövetség 87-ik Osztálya, Monaville, W. Va. 1928 julius 4-én saját pénztára javára nagyszabásu táncmulatságot rendez Loganban, a Gyöngyösi János tánctermében. A zenét Szabó József közkedvelt vonós zenekara szolgáltatja. Belépti dij férfiaknak $1.00, nőknek és 12 éven felüli gyermekeknek 25 cent. A mulatság délután 2 órakor kezdődik.

A Columbus-i, O. Magyar Ref. Betegsegélyző Egylet 1928 julius 15-én, vasárnap nagy Pikniket rendez a Heimandale Grove Parkban. Nagyszerü zene, frissitők, szórakoztató játékok fogják kellemessé tenni a mulatságot, melyre a columbusi és vidéki magyarságot ezuton is meghivja a rendezőség. Belépti dij férfiaknak 50 cent, nőknek 25 cent.

A Columbus-i Lórántffy Zsuzsánna Nőegylet 1928 augusztus 19-én vasárnap tartja a a szezon utolsó nyári mulatságát a Heimandale Grove Parkban. A kitünő zenén és frissitőkön kivül lesznek tréfás versenyek, ugy, hogy a közönség bizonyára kellemesen fog viszszaemlékezni erre a multságra. Belépti dij férfiaknak 50c, nőknek 25 cent.

PÉNZ
KÜLDEMÉNYEKET
gyorsan és pontosan fizetünk ki a világ bármely részében a legalacsonyabb napi árfolyam mellett
HAJÓJEGYEK
minden vonalra a társaságok eredeti áraiban
4% kamatot fizetünk betétekre.
AMERICAN UNION BANK
57-ik utca és 8-ik Avenue.
Fiókirodák:
Broadway és 21-ik utca
Second Ave és 83-ik utca.
NEW YORK.

KIS HIRDETÉSEK

Kerestetés, Levelezés, Munkát keres. Ellátást nyer, vagy keres 20 szóig egyszeri közlés 50c, háromszori közlés $1.25, husz szón felül minden további szó közlésenként 3c.

Ugynökök kerestetése, Eladó vagy bérbeadó farmok, Ingatlan, Ház vagy Uzlet vétele és eladása, Uzleti alkalmak, Társat keres: 20 szóig egyszer $1.00, 20 szón felül minden szó közlésenként 8 cent.

Háromszori közlés soronként 35c. Egy sor 5 szóból állhat. Legkisebb hirdetés egyszeri közlése 1 dollár 60 cent, háromszori közlése 4 dollár 0 cent.

Nagyobb betükkel szedett hirdetésért a fenti árak kétszerese számitandó.

Kishirdetéseket felvesz a Magyar Bányászlap kiadóhivatala. Himlerville, Kentucky.

MUNKAALKALOM

Magános ember farmi munkára felvétetik, aki a lovakkal is tud bánni. Erdeklödök irjanak az alábbi cimre: Paul Veselowsky, Walker. Md.
(Jun 7-14-21)

AZ EGYETLEN

amerikai magyar lap a Magyar Bányászlap, mely az Amerikába szakadt magyar bányászok érdekeiért harcol. Eredményesebben segithetjük a magyar bányászokat, ha nagyobb tábor áll mögöttünk. Növelje Ön is e tábort.

—o—

Ha a bányásznak baja van, a bányászlaphoz, vagy a bányászbankhoz fordul. Miért nem fordul ezekre a helyekre olyankor is, mikor nincs baja, csak az előfizetést kellene beküldenie.

—o—

HA EGYLETÉNEK meghivóra, levélpapirra, boritékra, báli belépő jegyekre, lunch ticketekre, vagy egyéb szép kivitelü nyomtatványokra volna szüksége, ajánlja a Magyar Bányászlap Nyomdáját.

DR. W. F. LEECH
SZEM-, FÜL-, ORR ES TOROK ORVOS
First National Bank Building
WILLIAMSON, W. VA.
SZEMÜVEGGEL IS SZOLGÁLOK
Rendelő telefonszáma 245
Lakás telefonszáma 456

EGYLETI KALAUZ

—o—

A CONGOI I. RÁKÓCZI FERENC BÁNYÁSZ BETEGSEGÉLYZŐ E.

Alakult 1894 Január hó 11-én
Az egylet tisztikara:
Diszelnök: Buczkó András; elnök: Rezer János; alelnök Urbán Mihály; pénztárnok: Szántó János; titkár: Varga András, Box 156, Congo, Ohio; jegyző: Tökölyi Ferenc; pénztári titkár: Murvay Lajos; ellenör: Tamás János; számvevő: Kádár Mihály; beteglátogató: Murvay Sndor beteglátogató Congón: Murvay Sándor, Drakesen Sipos Mihály; 3 tagu bizottság: Urbán József, Titka János, Bodnár János; zászlóvivők: Kékes József, ifj. Molnár János; teremör: E. István és E. Tóth József; óhivatalos orvos Dr. James Miller.

—o—

ELSŐ JOBS ÉS KÖRNYÉKE MAGYAR BÁNYÁSZ BS. EGYLET

Székhelye: Jobs, Ohio.
Alakult 1896 Január 6-án. Gyüléseit tartja minden hónap második vasárnapján Murray City, Ohioban.
Az egylet hivatalos lapja: Magyar Bányászlap.
Elnök: Boros József; alelnök: Hajdu József; jegyző Jagetr Imre, Box 424 Murray City Ohio; titkár: Abaházi Sándor, Box 163, Murray City, Ohio; pénztárnok: Imri Imre; ellenör: Tóth Márton; hármas bizottság: Belfi András, Vash Gyula, Szabó Pál; zászlóvivők: Mészáros Imre, Krajnyik Mihály; beteglátogatók: Murray City, Ohioban Mráz János; Holister, Ohioban Molnár József; Columbus, Ohioban Kristóf Mihály; rendfentartó: Popáczi József; koffer gazda: Jager Imre.

—o—

ELSŐ TUG RIVERI MAGYAR MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.

Alakult: 1903 október hó 1-én.
Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap
Székhelye: Gary, W. Va.
A főtisztikar::
Főelnök Kovács Pál, Gary, W. Va.
Főtitkár és főpénztárnok: Kocsis Balázs, Box 544, Gary, W. Va., az osztályok kimutatásai és minden egyleti levél hozzá küldendő és az egyletről felvilágositásért hozzá forduljanak.
Főalelnök: Soltész József, Filbert, W. Va. Főjegyző: Tóth Sándor. Főellenör: Davis Bertalan. Filbert, W. Va. Bizottság Vincze János, id. Nagy Mihály, Horváth János.
A főtisztikar minden hónap utolsó vasárnapján délelőtt 10 órakor tartja gyüléseit Garyban, a Hallban.

1-sö Osztály, Filbert, W. Va.
Elnök: Horváth János; alelnök: id Nagy Mihály; titkár: Kovács Pál, Box 191, Filbert, W. Va., minen egyleti levél hozzá küldendő; jegyző: Tóth Sándor; pénztárnok: Soltész József; ellenör: ifj. Tóth Lajos: bizottsági tagok: Nagy István, Buzsik József, Bacsó András; beteglátogató: Id. Nagy Mihály; póttag: Jóska Jozsef, magyar zászlóvivő: Vinter János; amerikai zászlóvivő: Id. Tóth Lajos; ajtóör: Szabó Mihály.
Gyüléseit tarja minden hó 13-ika utáni vasárnap délután 2 órakor a a kath. templom alatt.

2-ik Osztály, Gary, W. Va.
Ideiglenesen a második osztály ügyeit a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az ő cimére küldjenek.
Elnök: Szurcsik János; titkár és pénztárnok: Németh Ferenc, egyleti levelek hozzá küldendők (Box 224, Gary, W. Va.); jegyző: Kocsis Balázs.
Gyüléseit minden hó második vasárnapján tartja a Gary-i Hallban.

3-ik Osztály, Pageton, W. Va.
Ugykezelő: Valach Vendel, Box 23, Pageton, W. Va.
Gyüléseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján délután 2 órakor a pénztárnok házánál.

4-ik Osztály, Ream, W. Va.
Ugykezelő: Szász György, a helybeli és vidéki tagok havidijai és egyéb befizetései hozzá küldendők: Box 312, Gary, W. Va.

6-ik Osztály, Red Jacket, W. Va.
Elnök: Dóczi András; jegyző: Glach Henrik; titkár és pénztárnok: Veres István, Box 64, Red Jacket, W. Va., kihez minden levél küldendő; ellenör: Kurucz István; beteglátogató: Balogh Bálint.
Gyüléseit minden hó 2-ik vasárnapján tartja a pénztárnok lakásán.

KÉPVISELŐINK:

VIRGINIA

Ifj. Dobos András, Pocahontas, Va.
Szabó István, Dante, Va.

KENTUCKY

Farkas Balázs, Lynch, Ky.
Szász Ágoston, Benham, Ky.
Varga Sándor, Stone, Ky.

WEST VIRGINIA

Bettes Barna, Pursglove, Osage
Jere, W. Va.
Gallay Géza, Capels, W. Va.
György István, Short Creek, W. Va.
Hoffman János, Caretta, Yukon, Coalwood, Premier, W. Va.
Hornyák József, Reedsville, W. Va.
Melegh Imre, Glen White, W. Va.
Oudó József, Ward, W. Va.
Paul István, Jenkins Jones, W. Va.
Soltész Péter, Elm Grove, W. Va.
George Szita, Frances, W. Va.
Szerencsés János, Fairmont, W. Virginia.
Turi Lajos, Glen Alum, W. Va.
Torchia & Klacko Co., Clarksburg, W. Va.
Veres István, Red Jacket, W. Va.
Veszprémi Sándor, Monaville, W Va., Rossmore, W. Va.

PENNSYLVANIA

Angyalosi József, Star Junction, Pa. és Perropolis, Pa.
Julius Bakos, La Belle, Pa.
Benkö János, Cherryville, Pa.
Csordás István, Heilwood, Pa.
Debreczeni Ferenc, McKeesport, Pa.
Darnay József, Fredericktown, Pa.
Eperjessy István, Johnstown, Pa.
Fejes István, Brownsville, Pa.
Fekete József, Edwardsville, Pa.
Gyürke Mhály, Nanty Glo, Pa.
Emery Horváth, Ruthford, Pa.
Jeso A. János, Masontown, Pa.
Kopácsy János, Hazleton és vidéke, Pa.
Lázár Lajos, Kulpmont, Pa.
Lukács János, Gallitzin, Pa.
Molnár András, Van Meter, Pa.
Novák Lajos, Elizabeth, Pa.
Nagy József, Marsteller, Pa.
Sütő János, Windber, Pa.
Varga József, Mercer, Pa.
Vaskó János, Allison, Pa.
Várnay Imre, Uniontown, Pa.
Veréb István, Braznell, Pa.
Veréb József, Hooversville, Pa.

OHIO

Bányász József, Tiltonsville, Ohio
Bartók Dániel, Adena, Duncan Wood, Herrick, Ramsey, Blairmont, O.
Burdohán Mihály, Bradley, O.
Jelenik Albert, Dillonvale, Pinefork, Dunglen, Harperville, Duncanwood, Glen-Robbins, Yorkville, Glen Runs, Smithfield, Ramsey, Robeyville, Ohio.
Kömüves János, Columbus, Ohio.
Kovács János, St. Clairsville, O.
Tóth Károly, Murray City, O.
Tóth Iván, Rayland, O.

MICHIGAN

Trimai József, Detroit, Mich.

INDIANA

Bodnár Péter, Clinton, Ind.
Szobonya István, Terre-Haute, Ind.

ILLINOIS

Fürjes Agoston, Orient, Ill.
Miklósik Pál, Aurora, Ill.
Soltész Pál, Buckner, Ill.
Takács József, Divernon, Ill.

NEW JERSEY

Nagy József, Franklin, N. J.
Olsavszky Sándor, Newark, N. J.

NEW YORK

Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

COLORADO

Fodor Vilmos, Camp Shumway, Colo.
Kovács Gyula, Farbes, Colo.

LOUISIANA

Kapus Márton, Hammond, La.

CONNECTICUT

Asztalos Sándor, 955 Wordin Ave, Bridgeport, Conn.

WYOMING

Csapó János, Rocks Springs, Wyo

FLORIDA

Goda György

UTAZÓ KÉPVISELŐK

Az Egyesült Államok egész területére
A. L. BAUER

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Arra kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy cimváltozások esetén sziveskedjenek mindig a régi cimet is közölni velünk. Ezzel megkönnyitik kiadóhivatalunk munkáját és egyuttal gyorsabban kapják kézhez a lapot is.

Kérjük egyuttal, hogy a cimváltozásokat ne hetek multán, hanem azonnal tudassák velünk, mert nagyon sok esetben előfordul, hogy az igy elkallódott számokat nem tudjuk aztán pótolni.

Tisztelettel:

A MAGYAR BÁNYÁSZLAP KIADÓHIVATALA.

HIMLERVILLEI MAGYAR ASSZONYOK FIGYELMÉBE!

Értesitjük ezennel a himlervillei magyar asszonyokat, hogy

REMEK TAVASZI KABÁTOKAT ÉS RUHÁKAT

kaptunk gyönyörü szinekben, mintákkal, melyek

IGEN OLCSÓN KERÜLNEK ELADÁSRA

Azonkivül kaptunk óhazai kitünő vászonból ÁGYHUZATOKAT is.
Kitünő mosók, tartós anyagokból vannak készitve.
A készlet nem nagy, azért aki előbb jön, annak jut belőle.
SZÉP ÉS JÓ MINŐSÉGÜ, DIVATOS MINTÁJU

JÓ MOSÓ YARDOS KELMÉKET

is kaptunk, melyek nagyon olcsón kerültek eladásra.
KITÜNŐ MINŐSÉGÜ DIVATOS NŐI HARISNYÁK IS ÉRKEZTEK. AZ ÁRUK MEGLEPŐEN OLCSÓ!
Mig a készlet tart remek NŐI KALAPOK rendkivül LESZÁLLITOTT ÁRON kerülnek kiárusitásra. Már csak kevés van belőlük, azért aki venni akar, jöjjön mielőbb.
OLCSÓ, DE JÓ ANYAGOKBÓL KÉSZÜLT

SZÉP MINTÁJU HÁZI RUHÁK

készen megvarrva rendkivül jutányos áron szerezhetők most be.
Ha ön bármilyen ruházati cikket akar beszerezni, jöjjön előbb hozzánk, nézze meg, üzletünkben nem-e kaphatja meg.
GYERMEKRUHÁK, ALSÓRUHÁK, INGEK, KALAPOK.
FÉRFIAKNAK DIVATOS INGEK, NYAKKENDŐK, HARISNYÁK, ALSÓRUHÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN!

HIMLER COAL COMPANY

Divatáru üzlete

HIMLERVILLE, KY. *HIMLERVILLE, KY.*